

REFORMÁTUS ÁRVAHÁZI KÉPES NAPTÁR

1947

172

CSALÁDI KRÓNIKA

Boldog az, aki féli az Urat; aki az 8 átaiban jár! Bizony kezed munkáját eszed! Boldog vagy és jól van dolgod. Feleséged mint a termő szőlő házad belsejében; fiad mint az olajfacsemeték asztalod körül. Ima így áldatik meg a férfiak, akik félik az Urat!
(Zsolt. 128. 1-4.)

Családapa neve: *Czappaly János*
Születési helye, ideje: *Nagyvárad, 1908 ján. 21.*
Családanya neve: *Bárd Sára*
Születési helye, ideje: *Szilágy 1909 nov. 6.*
A szülők esküvőjének helye és ideje: *Szilágy*
1930 aug. 10.

Gyermekek neve	születési helye	év, hó, nap
<i>Sára</i>	<i>Tenke</i>	<i>1935 sept. 24.</i>

Folyó évben a családban

Konfirmált:

Házasságot kötött:

Meghalt:

REFORMÁTUS ÁRVAHÁZI KÉPES NAPTÁR

AZ 1947. ÉVRE

SZERKESZTETTE:

CSEERNÁK BÉLA
EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ

XVI-İK ÉVFOLYAM

KIADJA:

A NAGYVÁRADI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

NAGYVÁRAD
BÉRES ÉS RADVÁNYI KÖNYVNYOMDÁJA
1946.

Téli hó

31 nap

Január

Boldogasszony hava

Régente: Vízöntő hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szerda	Újév	Újév	Újév	7 48	16 20
2 Csütörtök	Ábel, Béla	Makár	Szilveszter	48	21
3 Péntek	Zsongor	Genonéva sz. †	Malakiás pr.	48	21
4 Szombat	Izabella	Titusz pk.	70 apostol	48	22

1. URNAPJA. A református ember vigasztalása. Róm. 14, 7—8.

5 Vasárnap	Árpád	Jézus sz. neve	Teopempt	7 48	16 23
6 Hétfő	Háromkirály	Vízkereszt	F. Epifania	48	24
7 Kedd	Attila	Lucián vt.	Ker. János	48	25
8 Szerda	Szörény	Szörény	György	47	26
9 Csütörtök	Etele	Julian vt.	Polyeukt vt.	47	28
10 Péntek	Apor, Vilmos	Vilmos pk. †	Nissz. Gergely	46	29
11 Szombat	Ágota	Higin pk. vt.	Teodóz ap.	46	30

2. URNAPJA. Az én bűnöm az én nyomorúságom. Róm. 7, 22—23.

12 Vasárnap	Ernö	Szentcsalád	Vizk. utáni vas.	7 45	16 32
13 Hétfő	Vidor	Veronika	Hermil	45	33
14 Kedd	Bódog	Hilár pk. ea.	Szinai vtk.	44	34
15 Szerda	Mór	Remete sz. Pál	János	44	35
16 Csütörtök	Péter	Marcell p. vt.	Szt. Péter láncai	44	37
17 Péntek	Antal	Antal ap. †	N. Antal ap.	43	38
18 Szombat	Piroska	Piroska sz. vt.	N. Atanáz	42	40

3. URNAPJA. Az emberi természet romlottságának eredete. Róm. 5, 12.

19 Vasárnap	Sára	B. Margit	Sz. Makár	7 41	16 41
20 Hétfő	Fábián	Fábián és Seb.	Eutim ap.	40	43
21 Kedd	Ágnes	Ágnes sz. vt.	Maxim hv.	39	44
22 Szerda	Vince	Vince vt.	Timót	38	46
23 Csütörtök	Mária	Raimund	Kelemen	37	47
24 Péntek	Nemz. ünnep	Nemzeti ünnep	Nemzeti ünnep	36	48
25 Szombat	Pál	Pál megtérése	Naz. Gergely	36	49

4. URNAPJA. Isten igazságos is, irgalmas is. II. Mózes 34, 6—7.

26 Vasárnap	Aba	Polikárp	Xenophon	7 35	16 51
27 Hétfő	Zzolt	Aranysz. János	Krizosztom	34	53
28 Kedd	Károly	Nolai Sz. Péter	Efrém	32	55
29 Szerda	Adél	Szal. Sz. Eerenc	Ignác ev.	31	56
30 Csütörtök	Bojta	Martina sz.	Három püspök	29	58
31 Péntek	Szemere	Bosco János †	Cirus és János	29	59

Január

1—4. hét.

- ☉ Holdtölte 7-én.
- ☾ Utolsó negyed 13-án.
- ☽ Újhold 20-án.
- ☽ Első negyed 27-én.

Elsején a nap hossza 8 óra 32 perc, a hó végéig 58 perccel nő.

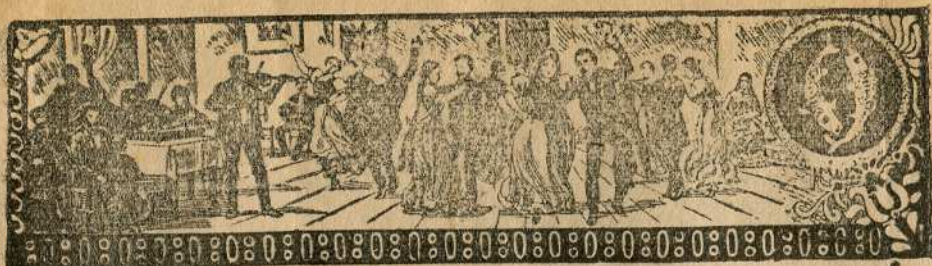
Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Január első harmada mérsékeltlen hideg, az idő 16-tól enyhül, majd eső és havazás. A hó végén enyhébb idő.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Január.

1 Ap. Csel. 4, 12	11 I. Korinth 6, 20	22 Jakab 1, 15
2 I. Péter 1, 18—19	12 Róm. 3, 20	23 Efézus 4, 24
3 I. János 1, 7	13 Máté 22, 37—39	24 Kolossé 3, 10
4 Máté 11, 28—30	14 Róm. 7, 7	25 II. Korinth. 3, 18
5 I. Kor. 3, 22—23	15 Dániel 9, 7—10	26 Róm. 1, 32
6 Róm. 8, 28	16 Ézsaiás 59, 12—13	27 Zsoltár 76, 8
7 Hoseas 14, 3	17 Zsoltár 51	28 Zsoltár 25, 7
8 I. Péter 2, 9—10	18 Lukács 15, 11—24	29 Példab. 28, 13
9 Kolos. 3, 17	19 Zsoltár 54, 7	30 Ezékiel 18, 23
10 I. János 3, 8	20 Róm. 7, 18	31 Joél 2, 12—13
	21 I. Mózes 8, 21	

Téliutó
28 nap

Február

Bőjtelő hava

Régente: Halak hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó p.	nyug. ó p.
1 Szombat	Ignác, Enikő	Ignác pk.	Trifon	7 28	17 2

5. URNAPJA. Isten igazsága elégtételt kíván. Róm. 8, 3-4.

2 Vasárnap	Kerolina	Gyertyasz. B.-A.	Jézus találk. Sim.	7 26	17 2
3 Hétfő	Balázs	Balázs pk.	Simeon és A.	25	4
4 Kedd	Rákhele	Korz. András pk.	Izidor	23	5
5 Szerda	Agóta	Agóta sz. vt. †	Teodula	22	7
6 Csütörtök	Dorottya	Dorottya sz. vt.	Bukol	21	9
7 Péntek	Iringó	Romuald ap. †	Partén pk.	20	10
8 Szombat	Aranka	Máthai sz. János	Tódor vt.	18	12

6. URNAPJA. Kicsoda az én megváltóm. I. Kor. 1, 30

9 Vasárnap	Csilla	Hátvanad vas.	etvened vas.	7 17	17 13
10 Hétfő	Gabriella	Skolasztika	Karalamp vt.	15	16
11 Kedd	Dezső	Lurdi Mária ††	Balázs vt.	13	18
12 Szerda	Lidia	7 szerv. alap. †††	Melét pk.	12	20
13 Csütörtök	Ella	Ricci Katalin	Martinian	10	22
14 Péntek	Bálint	Bálint vt. †	Auxenție	8	23
15 Szombat	Erik	Kolomb. Kolos	Onezim ap.	7	24

7. URNAPJA. Megigazulásom egyedüli útja. Róm. 3, 24-25.

16 Vasárnap	Juliánna	Farsang vas.	Húshagyó vas.	7 5	17 25
17 Hétfő	Álmos	Donát pk. vt. ††	Tódor	3	26
18 Kedd	Ellák	Simon pk. vt. ††	Leó p.	2	2
19 Szerda	Zsuzsánna	Hamvazósz. †††	Appia	1	28
20 Csütörtök	Aladár	Aladár pk. ††	Leó pk.	6 59	30
21 Péntek	Eleonóra	Eleonóra	Timót	57	32
22 Szombat	Johanna	Péter széki. ††	Eug. sz. vtk.	55	34

8. URNAPJA. A Szentháromság titka. I. János 5, 7.

23 Vasárnap	Tas	Invocabit	Vajhagyó	6 53	17 35
24 Hétfő	Mátyás	Mátyás aps. ††	János I. megt.	52	37
25 Kedd	Géza	Géza vt. ††	Taráz	49	39
26 Szerda	Dénes	Sándor pk.	Porfir	48	40
27 Csütörtök	Margit	Kort. sz. Margit	Prokóp	45	42
28 Péntek	Elemér	Román ap.	Vazul	44	43

Február

5-8. hét.

A hold fénypáltozásai:

- ☾ Holdtölte 3-án.
- ☾ Utolsó negyed 12-én.
- ☾ Újhold 20-án.
- ☾ Első negyed 27-én.

Elsajén a nap hossza 9 óra 35 perc, a hónap végéig 1 óra 24 p. nő

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Február első napjai borongósak, 5-én derültebb az idő, 6-7 havazások, 8-10 között kemény, hideg, majd enyhébb napok következnek. A hó második fele zord és szeles.

Feljegyzések:

Bibliavásó vezérfonal az 1947-ik évre. — Február.

1 Hoseás 14, 2-3	10 János 5, 24	20 Róm. 5, 1
2 Máté 16, 26	11 Ézsaiás 53, 4-5	21 II. Kor. 5, 17
3 IV. Mózes 14, 18	12 I. Timoth. 2, 5-6	22 Róm. 8, 1-4
4 Zsoltár 130, 3-4	13 Ap. Csel. 13, 32-33	23 II. Kor. 13, 13
5 János 1, 9.	14 I. Timóth. 3, 16	24 Ézsaiás 6, 3
6 Róm. 11, 32	15 Róm. 10, 4	25 János 1, 1-3
7 Zsoltár 49, 8-9	16 Róm. 10, 17	26 II. Thess. 2, 13
8 Zsoltár 51, 18-19	17 Efézus 2, 8-9	27 I. Kor. 8, 4
9 János 3, 16	18 Márk 1, 15	28 Zsid. 1, 3
	19 János 3, 36	

Tavaszelő
31 nap

Március

Bőjtmás hava
Régente: Kos hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó p.	nyug. ó. p.

1 Szombat	Levente	Albin	Eudocia	6 42	17 44
-----------	---------	-------	---------	------	-------

9. URNAPJA. Az Atya Isten, a világ teremtője. Ap. Csel. 4. 24

2 Vasárnap	Lujza	Remiscere	Nb. 1 vasárnap	6 40	17 46
3 Hétfő	Taksony	Kunigunda ++	Eutrop	38	48
4 Kedd	Kázmér	Kázmér ++	Gerazim	37	48
5 Szerda	Lehel	Özséb Kán. +++	Konon	34	50
6 Csütörtök	Nemzeti ünn.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ünnep	32	52
7 Péntek	Tamás	Aqu. Tamás +++	Vazul vt.	30	53
8 Szombat	Zoltán	Istenes János ++	Teofilact	38	55

10. URNAPJA. Isten a világ gondviselője. Máté 10. 29-31.

9 Vasárnap	Rebeka	Oculi	Nb. 2 vasárnap	6 26	17 56
10 Hétfő	Elemér	40 vértanu ++	Kodrát	25	57
11 Kedd	Aladár	Szilárd ++	Szofron pk.	23	58
12 Szerda	Gergely	I. Gergely p. ++	Teofánész	22	18 00
13 Csütörtök	Bogát	Szabin ++	Nicefor pk.	19	2
14 Péntek	Matild	Matild +++	Benedek	17	3
15 Szombat	Longim	Kristóf ++	Agáp vt.	14	5

11. URNAPJA. Jézus az Atya Isten fia, a világ Idvezítője. 1. Kor. 3. 1.

16 Vasárnap	Dalma	Laetare	Nb. 3 vasárnap	6 12	18 6
17 Hétfő	Gertrúd	Patrik pk. ++	Elek	10	7
18 Kedd	Sándor	Sándor pk. ++	Cirill pk.	9	9
19 Szerda	József	József ++	Krizsánt	7	10
20 Csütörtök	Hubert	B. Csák Mór ++	Szabb vtk.	4	12
21 Péntek	Benedek	Benedek a. +++	Ij. Jakob	2	13
22 Szombat	Viola	Gen. Katalin ++	Vazul vt.	0	15

12. URNAPJA. Krisztus hármastiszte. Ézs. 11. 1-2.

23 Vasárnap	Botond	Fekete vasárnap	Nb. 4 vasárnap	5 59	18 16
24 Hétfő	Gábor	Gábor főa. ++	Zakariás	57	17
25 Kedd	Tihamér	Gyümölcsö. B.-A.	Gyümölcsö. B.-A.	54	19
26 Szerda	Manó	Emánuel ++	Gábor	52	20
27 Csütörtök	Hajnalka	Dam. János ++	Matrona vt.	50	22
28 Péntek	Gedeon	Kap. János +++	István	48	24
29 Szombat	Bors	Augusztá ++	Márk pk.	46	42

13. URNAPJA. A Keresztyén név jelentősége Ap. Csel. 11. 26.

30 Vasárnap	Virágvasárn.	Virágvasárnap	Nb. 5 vasárnap	5 44	18 26
31 Hétfő	Benjámín	Guidó ap. ++	Hipác	42	27

Március

9-13. hét.

A hold fényváltozásai:

- ☾ Holdtölte 7-én.
- ☾ Utolsó negyed 13-án.
- ☽ Újhold 21-én.
- ☽ Első negyed 28-án.

Tavaszkézdet 21-én, 1 óra 24 perc.

Elsőjén a nap hossza 11 óra 4 p., a hó végéig 1 óra 39 perccel nő.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Márciusban a hó közepéig tart a zord, hideg időjárás, 15-ike után az idő enyhébb, de borús és esős.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Március.

1 Ézsaiás 55, 9	11 I. Péter 5, 7	22 Zsid. 7, 25
2 Jób 10, 9-12	12 Zsoltár 37, 3-5	23 Zsoltár 40, 8-9
3 Zsoltár 148, 5-6	13 Róm. 8, 35	24 Zsoltár 2, 16
4 Zsoltár 135, 5-6	14 Ézsaiás 41, 10-11	25 Lukács 1, 32-33
5 Zsoltár 35, 10	15 Róm. 8, 28	26 Zsoltár 89, 37-38
6 Ap. Csel. 17, 28	16 Kolos. 1, 19-20	27 Jel. 5, 9
7 Zsoltár 23, 1	17 Kolos. 2, 9-10	28 Róm. 8, 39
8 Máté 7, 26	18 János 1, 14-16	29 Ézsaiás 61, 1
9 Lukács 12, 22-31	19 Zsid. 1, 2-5	30 I. Kor. 12, 27
10 Zsoltár 139, 7-10	20 János 11, 27	31 Eféz. 3, 17
	21 Máté 27, 54	

Tavaszhó
30 nap

Április

Szt. György hava
Régente: Bika hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél ó p.	nyug ó p.
1 Kedd	Hugó	Hugó pk. ††	Egyipt. Mária	5 40	18 29
2 Szerda	Áron	Paulai Ferenc ††	Titusz	38	39
3 Csütörtök	Buda	Nagycsüt. ††	Nikéta	36	32
4 Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek †††	György	33	33
5 Szombat	Vince	Nagyszombat ††	Diodor	32	34

14. **ÚRNAPJA.** Krisztus szenvedése, halála és eltemetése. Róm. 3. 5. 8.

6 Vasárnap	Husvét vas.	Husvét vasárnap	Virágvasárnap	5 30	18 36
14 Hétfő	Husvét hétfő	Husvét hétfő	Kallióp vt.	28	37
8 Kedd	Lidia	Dénes pk. ††	Heriodion	26	39
9 Szerda	Edömér	Konrad ††	Eupszik	24	40
10 Csütörtök	Zsolt	Ezékiel	Ferenc	22	42
11 Péntek	Ubul	I. Leó p.	Nagypéntek	20	43
12 Szombat	Gyula	Gyula p.	Vazul vt.	19	44

15. **ÚRNAPJA.** Harmadnapon halottaiból feltámadott! Róm. 4. 5.

13 Vasárnap	Ida	Fehér vasárnap	Husvét vasárnap	5 17	18 45
14 Hétfő	Tibor	Szt. József olt.	Husvét hétfő	14	47
15 Kedd	Emese	Anasztázia	Husvét kedd	12	48
16 Szerda	Áron	Labrei B. József	Iren	9	50
17 Csütörtök	Rudolf	Anicét	Agapit	8	52
18 Péntek	Ilma	Apollonius vt. †	János szerz.	7	53
19 Szombat	Kocsárd	Emma	Pafunc	5	54

16. **ÚRNAPJA.** Krisztus minket is új életre támaszt. Róm. 6. 2-8.

20 Vasárnap	Győző	Misericordia	Teodor	5 3	18 55
21 Hétfő	Zsombor	Parzham Konrad	Január	2	57
22 Kedd	Ketel	Szótér és Kájusz	Syc. Teodor	4 59	58
23 Szerda	Béla	Béla pk. vt. †	György	58	59
24 Csütörtök	György	György vt.	Szaba vt.	57	19 2
25 Péntek	Márk	Márk ev. †	Márk ev.	55	3
26 Szombat	Ete	Kilit és Marc.	Vazul pk.	53	4

17. **ÚRNAPJA.** Krisztus feltámadásának haszna Eféz. 2. 4-5.

27 Vasárnap	Gyöngyvér	Jubilate	Simeon Jéz. rok.	4 51	19 6
28 Hétfő	Valéria	Keresztes Pál	9 vértanu	49	7
29 Kedd	Róza	Péter vt	Szozipater	48	8
30 Szerda	Rataliu	Siennai Katalin †	Jakab aps.	47	9

Április

12-16. hét.

A hold fényváltozásai:

- ☾ Holdtölte 4-én.
- ☾ Utolsó negyed 11-én.
- ☾ Újhold 19-en.
- ☾ Első negyed 25-én.

Elsőjén a nap hossza 12 óra 49 perc, a hó végéig 1 ó. 35 perccel nő.

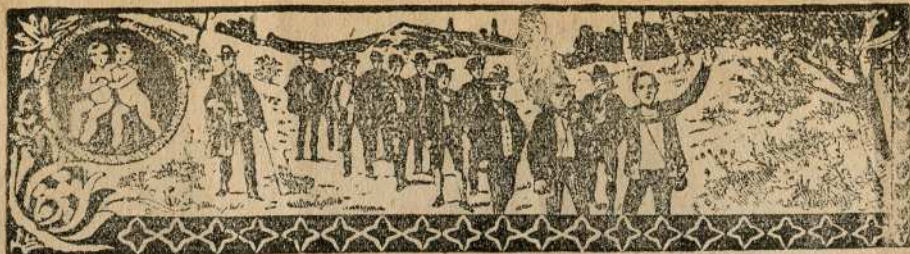
Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Április első felében az idő nagyon változó, 14. 20. között igen enyhe és kellemes, 17-dike után ismét borongós, majd a hó végén derűs, enyhe napok.

Feljegyzések:

Bibliaolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Április.

1 I. Péter 2, 9	11 I. Péter 18, 19	21 János 6, 39-40
2 I. Péter 2, 5	12 Zsid. 2, 14-15	22 Jób 19, 25 27
3 Róm. 6, 12-13	13 Márk 16, 1-4	23 II. Kor. 4, 16
4 Eféz. 6, 12	14 Lukács 24, 13-36	24 II. Kor. 5, 1-2
5 I. Péter 5, 8-9	15 Márk 16, 7	25 II. Péter 3, 13
6 Eféz. 1, 5-6	16 János 20, 20-29	26 Jel. 14, 13
7 János 1, 11-14	17 Csel. 10, 39-41	27 Ap. Csel. 1, 3-4
8 Gal. 4, 6	18 Csel. 5, 30-32	28 Csel. 2, 29-33
9 Kol. 1, 14	19 I. Kor. 15, 3-8	29 Csel. 26, 22-28
10 Tit. 2, 14	20 I. Kor. 2, 9	30 Eféz. 1, 20-28

Tavasziutó
31 nap

Május

Pünköst hava
Régente: Ikrék hava

A hó és a het napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kel. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csütörtök	Törvényes munkaszünet – Munkásünnep			4 45	19 10
2 Péntek	Csaba	Athanáz	N. Atanáz	43	12
3 Szombat	Irma	Sz. † feltalálása	Teodor	42	14

18. ÚRNAPJA. Krisztus felmenése a mennyekbe. Lukács 24. 50–51.

4 Vasárnap	Zsigmond	Catole	Pelégia sz.	4 40	19 15
5 Hétfő	Ubul	V. Piusz p.	Iréne vt.	38	17
6 Kedd	Sebő	János ap. ev.	Jób	37	18
7 Szerda	Gizella	B. Gizella	Sz. † megjel.	35	19
8 Csütörtök	Tünde	Mihály főa. mgj.	János ev.	34	20
9 Péntek	Győzelmű nap			32	22
10 Szombat	Törvényes munkaszünet – Egyesülési ünnep			30	23

19. ÚRNAPJA. Űl a Mindenható Atya Istennek jobbján. Efézus 1. 20–23.

11 Vasárnap	Adolf	Rogate	Mór vt.	4 20	19 25
12 Hétfő	Pongrác	Pongrác	Germán	18	26
13 Kedd	Szervác	Bellarmin Róbert	Gliceria	17	27
14 Szerda	Bonifác	Bonifác	Izidor vt.	17	28
15 Csütörtök	Áldozócsüt.	Áldozócsütörtök	Akill	16	30
16 Péntek	Mózes	Nep. János	Teodor	15	32
17 Szombat	Edua	Paskál hv.	Andronik	13	32

20. ÚRNAPJA. Jézus nagy parancsa. Máté 28. 18–21.

18 Vasárnap	Dengezik	Venanc	Péter és Dénes	4 20	19 33
19 Hétfő	Törtel	Cölesztin †	Patrik vtk.	18	35
20 Kedd	Zoárd	Bernardin	Talalé	17	36
21 Szerda	Árpád	Bobolai And. †	Konst. és Ilona	17	36
22 Csütörtök	Nemzeű ünnep			16	37
23 Péntek	Dezső	Dezső †	Jézus menybem.	15	39
24 Szombat	Eszter	Ker. segítsége	Mihály pk.	13	40
			Simeon styl.		

21. ÚRNAPJA. Híszek Szentlélekben. Ap. Csel. 2 17–18.

25 Vasárnap	Pünkösd vas.	Pünkösd vasárn.	Ker. János feyv.	4 12	19 42
26 Hétfő	Pünkösd hétfő	Pünkösd hétfő	Kárpuz	12	43
27 Kedd	Edömér	Béda vt.	Hellad	10	44
28 Szerda	Emil	Agoston pk.	Nicét	9	45
29 Csütörtök	Kuthen	Pazzi Magd.	Teodózia	9	45
30 Péntek	Nándor	Arki Janka †	Izác	8	46
31 Szombat	Angyalka	Kegyelemo. B.A.	Herma vt.	8	47

Május

17–21. hét.

A hold fénycváltozásai:

- ☾ Holdtölte 3-án.
- ☾ Utolsó negyed 10-én.
- ☾ Újhold 20-án.
- ☾ Első negyed 26-án.

Elsején a nap hossza
4 óra 26 perc, a hó végéig 1 óra 15 p. nő.

Időjárás a százéves naptár tápasztalatai szerint!

Május szép, derűt és verőfényes jó napokkal kezdődik, 9–14. nagyon változó, esős napok, 15–23. részint szép, részint szeles, 24-én zord. de aztán ismét szép és kellemes idő.

Feljegyzések:

22. in Kál a Kál
Mica.

Bibliaolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Május.

1 Kol. 1, 18	11 Csel. 10, 42	22 Csel. 1, 9–11
2 I. Tim. 3, 16	12 I. Thess. 4, 16–17	23 Lukács 24, 52–55
3 János 16, 33	13 II. Thess. 1, 6–10	24 Márk 16, 20
4 Zsid. 9, 24	14 Jelenés, 20, 12–13	25 János 16, 26–27
5 Róm. 8, 34	15 I. Péter 1, 3–7	26 János 15, 26
6 Eféz. 2, 6	16 I. Péter 1, 13	27 János 16, 8
7 János 17, 24	17 Jelenés, 3, 11	28 János 16, 13
8 Kol. 3, 1	18 Márk 16, 15	29 Lukács 24, 48–49
9 Tit. 3, 21	19 János 20, 21	30 I. Kor. 12, 3
10 Máté 25, 31–32	20 Máté 24, 13	31 Róm. 8, 9
	21 Jelenés, 11, 15	

Nyárelő

30 nap

Junius

Szent Iván hava

Rége: Rák hava

A hó és a hét nabjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél ó. p.	nyug ó. p.

22. **ÚRNAPJA.** *Hisztek egy közönséges keresztyén a nyaszentegyházban. Ef. 2. 19-22*

1 Vasárnap	Álmos	Színhároms. vas.	Pütkösd vasárn.	4	7	19	48
2 Hétfő	Anna	Anna	Pütkösd hétfő		6	49	
3 Kedd	Klotild	Klotild	Paula sz.		6	50	
4 Szerda	Kerény	Kar. Ferenc Kán	Metrofán		5	51	
5 Csüörtök	Denge	Bonifác pk. vt.	Tiri Dorót		4	52	
6 Péntek	Levente	Norbort pk. †	Thekla		4	53	
7 Szombat	Szabolcs	Róbert hv.	Teodót vt.		3	54	

23. **ÚRNAPJA.** *Egyedül a hit által igazulunk meg. Gal. 2. 16.*

8 Vasárnap	Médárd	Médárd	Mindenszentek	4	3	19	54
9 Hétfő	Jolánka	Primus és Fel.	Cirill és Ata.		3	54	
10 Kedd	Margit	Margit királyné	Sándor		3	55	
11 Szerda	Barnabás	Barnabás aps.	Barnabás aps.		3	56	
12 Csütörtök	Oztor	Úrnapija	Onufriusz		3	56	
13 Péntek	Szilárd	Páduai Antal †	Aquilina		2	57	
14 Szombat	Karolina	Nagy Vaz	Metód		2	57	

24. **ÚRNAPJA.** *A jó cselekedetek nem elegendők az idvességre. Luk. 17. 10.*

15 Vasárnap	Vidor	Jolán	Amosz	4	2	19	58
16 Hétfő	Ilma	Régisz Ferenc	Tikon		2	58	
17 Kedd	Töhötöm	Rainer hv.	Szábel		2	59	
18 Szerda	Leontina	Efrém ea.	Leonc		2	59	
19 Csütörtök	Gyárfás	Gyárfás. Protáz	Judas aps.		2	20	0
20 Péntek	Keve	Jézus szíve †	Metód pk.		2	0	
21 Szombat	Alajos	Gonzága Alajos	Julián vt.		2	0	

25. **ÚRNAPJA.** *Honnan származik a hír? Róm. 10. 17.*

22 Vasárnap	Huba	Paulin pk.	Őszéb pk. †	4	3	20	0
23 Hétfő	Zoltán	Ediltrud	Agrippina		3	1	
24 Kedd	Iván	Ker. János szül.	Ker. János szül.		3	1	
25 Szerda	Vilmos	Vilmos hv.	Febrónia		3	1	
26 Csütörtök	János és Pál	János és Pál	Dávid		4	1	
27 Péntek	László	László király †	Sámson		4	1	
28 Szombat	Szeréna	Ireneus	Cirusz és János		5	1	

26. **ÚRNAPJA.** *A keresztség sákramentoma. Márk. 16. 15-16.*

29 Vasárnap	Péter és Pál	Sz. Péter és Pál	Péter és Pál	4	0	20	1
30 Hétfő	Tihamér	Pál emlékezete	12 apostol		0	1	

Junius

22-26 hét.

A hold fénycváltásai:

- ☉ Holdtölte 3 án.
- ☾ Utolsó negyed 10-én.
- ☉ Újhold 18 án.
- ☾ Első negyed 26-án.

Elsején a nap hossza 15 óra 41 perc, 22-ig 16 perccel nő, azután a hó végéig 2 perccel fogy.

Nyárkezdés 21-én, 20 óra 34 perc.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Junius első fele gyönyörű napsütéses és jó meleg, 19-től gyakori a zivatar és helyenként az erős zápor.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947 ik évre. — Junius.

1 Ap. Csel. 2, 1-5	11 János 3, 36	21 Róm. 8, 14
2 Róm. 8, 15-17	12 János 8, 24	22 Róm. 4, 11
3 Lukács 11, 13	13 Róm. 5, 1	23 Eféz. 2, 8
4 I. Péter 4, 14	14 I. János 5, 10	24 János 3, 5
5 Róm. 5, 5	15 Jakab 2, 10	25 I. Péter 22, 23
6 Gal. 4, 6	16 Zsoltár 130, 3	26 II. Mózes 12, 13
7 Róm. 8, 9	17 Jakab 3, 2	27 Ap Csel. 2, 38
8 János 5, 24	18 I. János 1, 8	28 Máté 28, 19-20
9 Róm. 8, 21-26	19 Máté 7, 18	29 Csel. 2, 38
10 Róm. 3, 24-25	20 János 15, 5	30 Tit. 3, 5

Nyárhó
31 nap

Julius

Szent Jakab hava
Régente: Oroszlán hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó. p.	nyu. ó. p.
1 Kedd	Tőhötöm	Jézus sz. vére	Kozma és Dem.	4 7	20 1
2 Szerda	Ubul	Sarlós B. A.	B. A. meze	7	0
3 Csütörtök	Kornél	Minden sz. pápa	Anatól	8	9
4 Péntek	Berta	Ulrik pk. †	Krétai András	8 19	59
5 Szombat	Enese	Zakkari Antal	Márta özv.	8	59

27. URNAPJA. Krisztus vére tisztít meg minket minden bűntől I. Ján. 1, 7.

6 Vasárnap	Ézsaiás	Ézsaiás	Lucia	4 9	19 59
7 Hétfő	Bulcsu	Cziril és Metod	Tamás	10	59
8 Kedd	Teréz	Erzsébet királyné	Prokóp vt.	10	58
9 Szerda	Lujza	Veronika	Pankrac	11	58
10 Csütörtök	Amália	Amália	Leonc vt.	12	57
11 Péntek	Zoltán	I. Pius pápa †	Eufemia sz.	13	55
12 Szombat	Izabella	Gualhert János	Proklusz	14	55

28. URNAPJA. Az úrvacsorának sákramentoma. I. Kor. 11, 23–25.

13 Vasárnap	Jenő	Anaklét p.	Gábor főangyal	4 15	19 55
14 Hétfő	Eörs	Bonaventura	Aquila pr.	16	54
15 Kedd	Jácint	Henrik császár	Quirik v.	17	53
16 Szerda	Rúth, Enikő	Kármelh B. A.	Atenogen	18	52
17 Csütörtök	Elek	Elek hv.	Marina	18	51
18 Péntek	Frigyes	Kamil hv. †	Emilián	20	51
19 Szombat	Emília	Páli Sz. Vince	Diusz	21	50

29. URNAPJA. Krisztus teste és vére az életnek kenyere és itala. Ján. 6. 25.

20 Vasárnap	Illés	Jeromos	Illés próféta	4 22	19 49
21 Hétfő	Dániel	Praxedes	Simeon r.	23	48
22 Kedd	M. Magdolna	M. Magdolna	M Magdolna	25	47
23 Szerda	Lenke	Apólinár pk.	Ezekiel	26	45
24 Csütörtök	Krisztina	B. Kinga	Krisztina sz.	28	44
25 Péntek	Jakab	Jakab aps. †	Eufrazia	28	44
26 Szombat	Anna	Anna asszony	Hermolaus	29	43

30. URNAPJA. Krisztus egyetlen tökéletes áldozata. Zsid. 10. 10–12.

27 Vasárnap	Olga	Pantelemon	Pantelemon	4 30	19 41
28 Hétfő	Bors	Ince p	Nikánor	32	40
29 Kedd	Mártha	Mártha sz.	Teodota	33	38
30 Szerda	Judit	Judit vt.	Szila	34	37
31 Csütörtök	Lehel	Loyolai Ignác	Eudocim	35	36

Julius

27–30. hét.

- ☉ Holdtölte 3-án.
- ☾ Utolsó negyed 10-én.
- ☀ Ujhold 17-én.
- ☽ Első negyed 24-én.
- ☉ Holdtölte 31-én.

Elsején a nap hossza
15 óra 54 perc, a hónap
végéig 53 perccel fogy.

Időjárás a százéves nap-
tár tapasztalatai szerint:

Julius hó első napjai
borúsak, 5–10. között
szép verőfényes napok
következnek. 11–26 esős
majd a hó végéig ismét
derült meleg napok, he-
lyenkinti zivatarokkal.

Feljegyzések:

Bibliavásó vezérfonal az 1947-ik évre. — Julius.

1 Zsid. 12, 24	11 I. Mózes 17, 7	22 Máté 26, 27–29
2 Jel. 12, 24	12 Csel. 10, 47	23 I. Kor. 10, 21
3 Csel. 3, 37	13 I. Kor. 10, 16–17	24 I. Kor. 5, 7–8
4 Kol. 2, 12	14 János 6, 35. 50–54	25 I. Kor. 10, 16
5 Csel. 10, 47	15 I. Kor. 12, 13	26 Jelen. 5, 12
6 I. Kor. 6, 11	16 János 6, 56	27 Zsid. 9–12
7 Jelen. 1, 5	17 Eféz. 5, 30	28 János 19, 30
8 Jelen. 7, 14	18 Róm. 8, 9–11	29 Zsid. 9, 30
9 Ap. Csel. 2, 28–39	19 Máté 26, 29	30 Kolossé 3, 4
10 Gal. 3, 27	20 János 6, 48–58	31 Máté 28, 19–20
	21 Lukács 22, 19–20	

Nyárutó
31 nap

Augusztus

Kisasszony hava
Régente: Szűz hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kel. ó p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Emma	Vasas Sz. Péter †	Sz. † körmenet	4 36	19 35
2 Szombat	Lehel	Liguri Alfonz	Istvan vt. er.	37	34

31. URNAPJA. A menyország kulcsai. Az egyházfejedelem. Máté 16, 19.

3 Vasárnap	Gusztáv	István ev.	Fausztulusz	4 39	19 32
4 Hétfő	Domokos	Domonkos	Efezi gyermek. vt.	40	31
5 Kedd	Attila	Havas B. A.	Fábiusz	42	29
6 Szerda	Berta	Ur színváltozása	Ur színváltozása	43	27
7 Csütörtök	Ibolya	Kajetán hv.	Pulkeria	45	25
8 Péntek	László	Cirjék vt.	Emilián	45	25
9 Szombat	Emőd	Vianney János	Mátyás aps.	47	23

32. URNAPJA. Cselekednünk kell a jót. Jakab 2, 18.

10 Vasárnap	Loránt	Lőrinc	Lőrinc	4 48	19 21
11 Hétfő	Tibor	Zsuzsanna	Euplusz d.	50	19
12 Kedd	Klára	Klára	Anicét	51	18
13 Szerda	Csongor	Ipoly és Kasszián	Maxim hv.	53	16
14 Csütörtök	Judas	Ózséb vt. †††	Marcell vt.	54	14
15 Péntek	Mária	Nagy Boldogassz.	Nagy Boldogassz.	54	13
16 Szombat	Ábrahám	Joakim	Dioméd	56	11

33. URNAPJA. A keresztyén ember igazi bűnbánata. Eféz. 4, 22–24.

	p	Edömér	Jácint hv.	Miron	4 57	19 10
		Iiona	Iiona cs.	Florusz	59	8
19 Kedd		Lajos	Lajos pk.	András vt.	5 0	6
20 Szerda		István király	Szent István kir.	Samuel	2	4
21 Csütörtök		Sámuel	Santal Franciska	Tádé	2	3
22 Péntek		Jenő	Timót †	Agatonik	4	1
23 Szombat		Nemz. ünnep	Nemzeti ünnep	Nemzeti ünnep	5 18	59

34 URNAPJA. Ne legyenek tenéked idegen isteneid. II. Móz. 20, 3.

24 Vasárnap	Bertalan	Bertalan aps.	Eutik	5 7	18 57
25 Hétfő	Lajos	Lajos kir.	Bertalan	8	55
26 Kedd	Endre	Zelirin p.	Natalia	10	53
27 Szerda	Eilák	Kalazanti József	Libér	11	51
28 Csütörtök	Ágoston	Ágoston pk.	Mózes rem.	12	50
29 Péntek	Mohács	Ker. János fejev. †	Ker János fejev.	13	48
30 Szombat	Róza	Limai Róza	Sándor pk.	15	46

35. URNAPJA. Ne csinálj magadnak bálványokat. II. Móz. 20, 4.

31 Vasárnap	Paulina	Rajmund	Bold. assz. öve	5 16	18 44
-------------	---------	---------	-----------------	------	-------

Augusztus

31–35. hét.

A hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 8-án.
- ☾ Ujhold 16-án.
- ☾ Első negyed 23-án.
- ☾ Holdtölte 30-án.

Elsajén a nap hossza
14 óra 50 perc, a hó végéig
1 óra 28 p. fogy.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Augusztus esős napokkal kezdődik, majd szép és meleg idő következik. 18–22 között esőzés áll be, ezután ismét derős napok következnek.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Augusztus.

1 II. Timóth. 1, 9	12 I. Péter 3, 1–2	22 Zsoltár 25, 7
2 Zsid. 12, 1–2	13 Róm. 14, 19	23 Zsoltár 3, 2–5
3 Cselek. 13, 38–39	14 I. Kor. 6, 9–10	24 Zsoltár 81, 10
4 Ezékiel 33, 11	15 Eféz. 5, 5	25 I. Kor. 6, 9
5 János 8, 24	16 Ézsaiás 1, 16–17	26 Máté 4, 10
6 Máté 3, 7–8	17 Joel 2, *12–13	27 János 17, 3
7 I. Kor. 5, 11–13	18 Róm. 12, 9	28 Jakab 1, 17
8 II. Kor. 2, 6–8	19 II. Kor. 7, 10	29 Kol. 3, 5
9 II. Tim. 2, 25–26	20 Ap. Csel. 3, 19	30 I. Péter 4, 3
10 I. János 2, 3–4	21 Lukács 15, 11–14,	31 V. Mózes 4, 12–18
11 Titus 2, 14	17–24	

Őszelő
30 nap

Szeptember

Szent Mihály hava
Régente: Mérleg hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Egyed	Egyed	Simon styl.	5 18	18 41
2 Kedd	Csilla, Rebeka	István király	Mamant	19	39
3 Szerda	Szende	Manszvét pk.	Teoktisz	20	38
4 Csütörtök	Rozália	Viterbói Róza	Babilasz érs.	21	36
5 Péntek	Lőrinc	Jusztin, Lőrinc †	Zakariás pr.	23	34
6 Szombat	Csongor	Ida	Nemzeti ünnep	24	31

36. URNAPJA. Az Úrnak nevét hiába fel ne vedd. II. Móz. 20, 7.

7 Vasárnap	Regina	Kassai vért.	Szocont	5 26	18 29
8 Hétfő	Mária	Kis Boldogassz.	Kisasszony	27	27
9 Kedd	Ádám	Kiáver Péter	Szeverián	28	26
10 Szerda	Ákos	Tolent Miklós	Menodóra	29	24
11 Csütörtök	Árpád	Protáz és Jácint	Teodóra	31	22
12 Péntek	Virág	Mária neve †	Antonóm	32	20
13 Szombat	Buda	Notburga	Kornél	34	18

37. URNAPJA. A keresztyén esküdhetik Isten nevére. V. Mózes 20, 10.

14 Vasárnap	Szerénke	Sz. † felmagaszt.	Kereszt felmag.	5 35	18 16
15 Hétfő	Ellák	Fájdalmas Szűz	Filoteusz	37	13
16 Kedd	Edih	Kornél p.	Jozefát érs.	37	12
17 Szerda	Gyula	Sz. Fer. Kán. ††	Zsófia	39	9
18 Csütörtök	Tamás	Kupert József	Ariadne vt.	40	7
19 Péntek	Hajnalka	Január vt. †††	Trófim vt.	42	5
20 Szombat	Böngér	Euszták ††	Teopiszta	43	3

38. URNAPJA. Megszenteld az Urnak napját. V. Mózes 5, 12–15.

21 Vasárnap	Máté	Máté eps.	Jónás pr.	5 45	18 0
22 Hétfő	Móric	Móric vt.	Fóka pk.	45	17 59
23 Kedd	Tekla	Tekla sz. vt.	Ker. János fog.	47	57
24 Szerda	Tas	Fogolykiv. M.	Tekla	48	55
25 Csütörtök	Adorján	Gellért vt.	Eufrozina	50	54
26 Péntek	Zoárd	Cipr. és Juszt. †	Nilusz	51	50
27 Szombat	Kadosa	Kozma és Damján	Kalisztratus	53	48

39. URNAPJA. Tiszteld atyádat és anyádat. II. Mózes 20, 12

28 Vasárnap	Vencel	Vencel kir.	Baruch pr.	5 54	17 46
29 Hétfő	Mihály	Mihály lőa.	Kiriák rem.	55	43
30 Kedd	Roff	Jeromos ea.	Gergely pk.	56	41

Szeptember

36–39. hét.

A hold fénypályázatai:

- ☾ Utolsó negyed 6-án.
- ☽ Újhold 13-án.
- ☾ Első negyed 20-án.
- ☽ Holdtölte 28-án.

Elsején a nap hossza 13 óra 23 perc, a hónap végéig 1 óra 33 perccel fogy.

Ősz kezdet
23-án 11 óra 38 perc.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Szeptember hó elején 11-ig szép, kellemes őszi napok, 12–18 között barátságtalan szeles az idő. A hó végén enyhe, esős napok.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Szeptember.

1 Ézs. 40, 18, 25	11 Máté 10, 32–33	21 Jelen. 1, 10
2 Ap. Csel. 17, 29	12 I. Péter 3, 15	22 Ap. Csel. 20, 7
3 V. Mózes 27, 15	13 II. Tim. 2, 12	23 I. Kor. 16, 2
4 Habakuk 2, 18–19	14 Józsuá 9, 19	24 Zsoltár 68, 27
5 Zakariás 10, 2	15 Ézs. 45, 23	25 Zsid. 10, 25
6 II. Tim. 3, 16–17	16 Zsid. 6, 16	26 Ap. Csel. 6, 6
7 III. Móz. 24, 15–16	17 Róm. 9, 1	27 Zsid. 4, 9–11
8 III. Móz. 5, 1	18 II. Kor. 1, 23	28 Eféz. 6, 2–3
9 Kolos. 3, 17	19 I. Kir. 8, 39	29 Peld. 1, 8
10 I. Kor. 10, 31	20 Ézs. 63, 16	30 III. Mózes 19, 32

Őszhő
31 nap

Október

Mindszent hava
Régente: bököly hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó. p.	avug. ó. p.
1 Szerda	Aladár	Remig pk.	B. A. védelm.	5 58	17 40
2 Csütörtök	Géza	Órangyalok	Ciprián pk.	59	38
3 Péntek	Opor	Lizói Terez †	Areop Dénes	6 1	36
4 Szombat	Ferenc	Assiszi Ferenc	Hierót	2	34

40. URNAPJA. Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Máté 22, 39.

5 Vasárnap	Aranka	Placid vt.	Mamelta	6 3	17 33
6 Hétfő	Arad	Brúnó hv.	Tamás ap.	5	31
7 Kedd	Amália	Rózsafűzér	Szergiusz	6	29
8 Szerda	Etelka	Magy. Nagyassz.	Pelágia	8	27
9 Csütörtök	Dénes	Dénes pk.	Jakab aps.	10	25
10 Péntek	Gedeon	Borigas Ferenc †	Eulamp vt.	11	23
11 Szombat	Györgyike	Placidia	Fülöp diak.	12	20

41. URNAPJA. Őrzkedjete minden tisztátalanságtól. I. Tess. 4, 34.

12 Vasárnap	Miksa	Miksa	Andronik	6 13	17 19
13 Hétfő	Kálmán	Ede kir.	Papil	15	17
14 Kedd	Edua	Kalliszt pk.	Nazár	17	15
15 Szerda	Teréz	Teréz sz.	Lucián vt.	18	13
16 Csütörtök	Gál ap.	Gál ap.	Longin vt.	20	10
17 Péntek	Hedvig	Alacoque Margit	Ozeaz pr.	21	9
18 Szombat	Lukács	Lukács ev.	Lukács ev.	22	8

42. URNAPJA. Ne bánts a másét. II. Móz. 19, 11–13.

19 Vasárnap	Szabolcs	Alkantarai Péter	Kleopatra	6 24	17 6
20 Hétfő	Iréne	Vendel	Artemius	24	4
21 Kedd	Tünde	Orsolya sz. vt.	Hiláron ap.	27	2
22 Szerda	László	Kordula sz.	Aberc pk.	28	0
23 Csütörtök	Gyöngyike	Ignác pátr.	Jakab aps.	30	16 58
24 Péntek	Csaba	Rafael főan. †	Proklusz	31	57
25 Szombat	Vilma	Mór pécsi pk.	Marcian	32	55

43. URNAPJA. Kövessétek és védelmezzétek az igazságot. Eféz. 4, 25.

26 Vasárnap	Demeter	Krisztus kir.	Demeter vt.	6 34	16 54
27 Hétfő	Zerind	Szabina vt.	Nesztor	35	52
28 Kedd	Simon	Simon és Judás	Ferenc	37	50
29 Szerda	Szilárd	Nárcisz pk.	Anasztázia	39	48
30 Csütörtök	Keve	Boarig Alfonz	Zenób vt.	40	47
31 Péntek	Reform. eml.	Farkas pk. ††	Epimak vt.	41	46

Október

40–43 hét.

- ☾ Utolsó negyed 4-én.
- ☉ Ujhold 13-án.
- ☾ Első negyed 21-én.
- ☽ Holdtölte 29-én.

Elszején a nap hossza 11 óra 42 perc, a hónap végéig 1 óra 37 perccel fogy.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

Október hó első napjai nagyon szépek, azután esőzések, 9–25. nagyon változó, azután komor, hűvös napok.

Feljegyzések:

Bibliavlasó vezérfonal az 1947-ik évre. — Október.

1 Titus 2, 9–10	11 Máté 5, 44–45	22 Ezékiel 18, 12–13
2 I. Thess 5, 12–13	12 Eféz. 5, 3	23 Lukács 12, 15
3 Zsid. 13, 17	13 I. Kor. 7, 9	24 Filip 2, 4
4 Róm. 13, 1–7	14 I. Kor. 6, 18–19	25 Maté 7, 12
5 III. Mózes 19, 17	15 II. Kor. 7, 1	26 II. Mózes 20, 1
6 IV. Mózes 33, 16–17	16 Eféz. 4, 17–20	27 III. Mózes 19, 16
7 Eféz. 4, 31	17 Kol. 3, 5	28 Jakab 4, 11
8 I. János 3, 15	18 Eféz. 4, 21–24	29 Eféz. 4, 25
9 Jakab 1, 19	19 I. Mózes 22, 1–3	30 I. Péter 2, 9
10 Kol. 3, 12–13	20 I. Kor. 6, 10	31 I. Péter 2, 5
	21 Lukács 12, 13	

Őszutó

November

Szt. András hava

Régeinte: Nyilas hava

30 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó p.	nyug. ó p.
1 Szombat	Tubutum	Mindenszentek	Damján	6 42	16 44

44. URNARJA. Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok. Máté 5, 48.

2 Vasárnap	Ilia	Viktória	Acindin	6 44	16 42
3 Hétfő	Győző	Halottak napja	Acepsszim	46	40
4 Kedd	Károly	Borromei Karoly	Nikandor	48	39
5 Szerda	Imre	Imre herceg	Galaktion	49	37
6 Csütörtök	Lénárd	Lénárd hv.	Pál pk.	50	37
7 Péntek	Rezső	Engelbert pk. †	Hieron	52	35
8 Szombat	Lehel	Gottfried	Mihály főangyal	54	34

45. URNAPJA. Szüntelen imádkozzatok. I. Thess. 1, 11.

9 Vasárnap	Tibor	Tivadár vt.	Matróna	6 55	16 32
10 Hétfő	Luher	Avellanói András	Olimpa	57	31
11 Kedd	Marton	Marton pk.	Géza	58	29
12 Szerda	Emilia	Marton p.	Alam. János	59	28
13 Csütörtök	Tihamér	Koszt. Szaniszló	Ar. sz. János	7 0	27
14 Péntek	Albert	Jozefát vt. †	Fülöp aps.	2	26
15 Szombat	Lipót	Nagy Albert et.	Szamónasz	4	25

46. URNAPJA. Isten a mi edesatyánk, a Jézus Krisztusban. Máté 6, 9-a.

16 Vasárnap	Ödön	Ödön	Máté aps.	7 5	16 23
17 Hétfő	Irnák	Csodat. Gergely	Csod. Gergely	7	22
18 Kedd	Gyöngyike	Péter-Pál bazil.	Sf. Platon	9	21
19 Szerda	Erzsébet	Erzsébet asszony	Abdiasz	10	20
20 Csütörtök	Jolán	Valois Félix	Dek. Gergely	11	19
21 Péntek	Ilma	Sz. M. bemut. †	B. A. felajánl.	12	19
22 Szombat	Csilla	Cecilia vt.	Filémon	14	18

47. URNAPJA. Szenteltesék meg a Te neved. Máté 6, 9-b.

23 Vasárnap	Kelemen	Kelemen p.	Amfilok	7 15	16 17
24 Hétfő	Emma	Keresztes János	Kelemen p.	17	16
25 Kedd	Katalin	Katalin vt.	Katalin vt.	18	15
26 Szerda	Árpád	B. Sz. János	Nikon	20	14
27 Csütörtök	Elemér	Érmes Mária	Perzs. Jakab	20	14
28 Péntek	Stefánia	Pignatelli hv. †	István	21	13
29 Szombat	Szabolcs	Szaturnin	Paramon	23	13

48. URNAPJA. Jöjjön el a Te országod. Máté 6, 10-a.

30 Vasárnap	András	Advent 1. vas.	András aps.	7 24	16 12
-------------	--------	----------------	-------------	------	-------

November

44-48. hét.

A hold fénypályái:

☾ Utolsó negyed 6-án.

☽ Újhold 13-án.

☾ Első negyed 20-án.

☽ Holdtölte 27-én.

Elsajén a nap hossza
10 óra 2 p., a hó végéig
1 óra 14 p. fogy.

Időjárás a százéves nap-
tar tapasztalatai szerint:

November első napjai
borúsak és barátságta-
lanok, 6-9. között de-
rültebb napok, 10-20.
nagyen változó, hűvös,
esős napok, 20-25. eny-
hébb, de szeles idő. A hó
végén nagyon hideg.

Feljegyzések:

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — November.

1 I. Kor. 15, 58	11 Máté 7, 7	21 I. Király. 8, 27
2 Máté 15, 19	12 Lukács 1, 13	22 II. Kor. 20, 6
3 Ap Csel 5, 24	13 Jakab 1, 5-6	23 Ézs. 6, 3
4 Róm. 12, 12	14 János 14, 13	24 Eféz. 1, 16-17
5 Filip. 3, 14	15 Dániel 9, 17-18	25 Zsoltár 104, 24
6 Róm. 7, 22	16 Ézsaiás 63, 16	26 Zsoltár 25, 10
7 Zsoltár 51, 12-14	17 János 1, 12	27 Zsoltár 111, 7
8 I. János 3, 2	18 Eféz. 1, 5-6	28 Zsoltár 36, 6
9 Máté 4, 10	19 Zsoltár 103, 13	29 Máté 5, 16
10 Zsoltár 50, 14-15	20 Ézsaiás 49, 15-16	30 Jelen 22, 17-20

Télelő
31 nap

December

Karácsony hava
Régente: Bak hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített görög naptár	A nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Illa	Elegy pk.	Nahum	7 26	16 12
2 Kedd	Kupa Aranka	Bibiana vt.	Habakuk	27	11
3 Szerda	Gyöngyvér	Xivér Ferenc	Szofoniasz	28	11
4 Csütörtök	Borbála	Borbála vt.	Borbála	30	10
5 Péntek	Vilma	Szabbas ap. †	Szabbasz	31	10
6 Szombat	Miklós	Miklós pk.	Miklós	33	9

49. URNAPJA. Legyen meg a Te akaratod. Máté 6, 10-b.

7 Vasárnap	Ambrus	Ambrus pk.	Ambrus ea.	7 34	16 9
8 Hétfő	Mária	Szepllen fogant.	Patáp	35	9
9 Kedd	Réka	Fourier Péter	B A fogant.	36	9
10 Szerda	Judit	Melkiades p.	Menna	36	9
11 Csütörtök	Kund	Damáz p.	Dániel styl.	37	9
12 Péntek	Farkas	Ottília	Szpiradinon	38	9
13 Szombat	Luca	Luca sz.	Eusztrat	39	8

50. URNAPJA. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. Máté 6, 11.

14 Vasárnap	Szilárdka	Nikáz pk.	Ósatyák	7 40	16 8
15 Hétfő	Ubul	Valer	Eleutár pk.	40	10
16 Kedd	Etelka	Etelka cs.	Aggeusz pr.	41	10
17 Szerda	Lázár	Lázár Kán. ††	Daniel pr.	42	10
18 Csütörtök	Álmos	Gracián	Sebestyén vt.	43	10
19 Péntek	Viola	Pelágia †††	Bonifác vt.	43	11
20 Szombat	Opor	Timót vt.	Ignác vt.	44	11

51. URNAPJA. Bocsásd meg a mi bűneinket. Máté 6, 12.

21 Vasárnap	Tamás	Tamás aps.	Szentatyák	7 44	16 12
22 Hétfő	Ozlor	Zenó	An isztazia	45	12
23 Kedd	Győző	Viktória	Kréta 10 vt.	45	13
24 Szerda	Ádám, Éva	Ádám, Éva †††	Kar. előőjt	46	13
25 Csütörtök	Karácsony	Nagykarácsony	Nagykarácsony	46	14
26 Péntek	István I. vt.	Szt István I vt.	Istvenszülő Mária	47	14
27 Szombat	János	János aps	István földiak.	47	15

52. URNAPJA. Ne vigy miniket a kísértésbe. Máté 6, 13.

28 Vasárnap	Rákhel	Aprószentek	Karácsony utáni	7 47	16 16
29 Hétfő	Dávid	Tamás pk.	Aprószentek	47	17
30 Kedd	Dávid	Dávid	Anizia sz.	48	17
31 Szerda	Szilveszter	Szilveszter p. †	Melánia	48	18

December

49-52. hét.

A hold fénypáltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 5-én.
- ☉ Újhold 13 án.
- ☾ Első negyed 20-án.
- ☽ Holdtölte 28 an.

Eelsején a nap hossza 8 óra 46 perc, 22-ig 19 perccel fogy, a hó végéig 4 perccel nő.

Télkezet 22-én 6 óra 45 perc.

Időjárás a százéves naptár tapasztalatai szerint:

December. Az első napok hidegek, 4-8 havazások, 9-ike után enyhül az idő, 15-20. változó, szeles, 22-től derült, de egyre hidegebb idő.

Bibliolvasó vezérfonal az 1947-ik évre. — December.

1 I. Kor. 15, 24, 28	11 I. Péter 4, 2-3	22 Róm. 7, 23-25
2 Zsoltár 25, 4-5	12 Jelen. 3, 16-19	23 Zsolt. 51, 3. 4. 9. 11
3 Dániel 2, 44	13 Zsoltár 103, 20-21	24 János 3, 16
4 Lukács 17, 29-25	14 Zsoltár 145, 15-13	25 János 1, 14
5 János 8, 36-37	15 Ap. Csel. 14, 15-16	26 Maté 3, 17
6 Róm. 14, 17	6 Zsoltár 46, 3-7	27 János 1, 12
7 Zsoltár 119, 33-35	17 Zsoltár 55, 23	28 I. Thess. 5, 25
8 Zsoltár 19, 133	18 Zsoltár 62, 9-11	29 Eféz. 6, 10
9 Ap. Csel. 21, 14	19 Zsoltár 85, 13	30 Eféz. 3, 20-21
☾ Róm. 12, 2	20 V. Mózes 8, 3	31 Ézs. 37, 20
	21 Róm. 4, 7-8	

Feljegyzések:

Csillagászati tudnivalók az 1947. évről.

Az év áll 365 nappól.

Csillagászati évszakok.

Tavaszkézdete: március 21-ikén délután 5 órakor. Ebben az időben a nappal egyenlő az éjjellel: tavaszi napéjegyenlőség.

Nyárkézdete: június 22-ikén délután 12 ó. 24 perckor. A mi földrészünkön leghosszabb ez időtájt a nappal: nyári napfordulás.

Őszkézdete: szeptember 24-ikén hajnali 3 óra 18 perckor. A nappal ez időtájt ismét egyenlő az éjjellel: őszi napéjegyenlőség.

Télkézdete: december 22-ikén este 9 óra 18 perckor. Most a mi földünkön leghosszabb az éjjel: téli napéjegyenlőség.

Természeti évszakok a mi égajunk alatt

Tél: december 24-től február 24-ig tartama 62 nap.

Télutó: február 24-től március 19-ig, tartama 24 nap

Tavaszkézdete: március 19-től május 16-ig, tartama 58 nap.

Nyárkézdete: május 16-tól június 8-ig, tartama 23 nap.

Nyárutó: június 8-tól augusztus 20-ig, tartama 73 nap.

Őszkézdete: augusztus 20-tól szept. 21-ig, tartama 32 nap.

Őszutó: szeptember 21-től november 11-ig, tartama 51 nap.

Télkézdete: november 11-től december 24-ig, tartama 43 nap.

A nap és rendszerének csoportja:

Központi égitest: a Nap ☉

Főbolygók: *Merkuriusz*, közel 8 millió mérföldnyire a Naptól, 88 nappól áll az éve.

Vénusz, 15 millió mérföldnyire a Naptól, mintegy 225 nappól áll az éve.

Föld, 20 millió mérföldnyire a Naptól, 365 nappól áll az éve.

Marsz, 32 millió mérföldnyi távolságra van a Naptól, esztendeje 687 nappól áll.

1204 kis bolygó (Folytonosan mindig több és több újat fedeznek fel azon a tájon.)

Jupiter, 107 millió mérföldnyire a Naptól, majdnem 12 év alatt teszi meg az útját a Nap körül.

Szaturusz, 194 millió mérföldnyire van a Naptól, körútját 29 év és 116 nap alatt teszi meg.

Uranusz, 396 1/2 millió mérföldnyire a Naptól, 84 év alatt teszi meg útját a Nap körül.

Neptunusz, 621 millió mérföldnyire a Naptól, körútját 164 év és 2.6 nap alatt teszi meg.

Mellék-bolygók, vagyis holdak: a Földnek van 1, Marsnak 2, Jupiternek 9, Szaturusznak 10, Uranusznak 4, Neptunusznak 1 holdja van.

A hold fényváltozásának jelei:

☾ újhold ☽ holdtölte
☾ első negyed ☽ utolsó negyed.

Idő összehasonlítás.

Mikor nálunk 12 óra délben, akkor:

Budapesten	— — — —	11 óra d. e.	Sydneyben	— — — —	8 óra este
Berlinben	— — — —	11 « «	Tokióban	— — — —	7 « «
Párisban	— — — —	10 « «	Pekingben	— — — —	7 « «
Londonban	— — — —	10 « «	Bombayban	— — — —	3 « d. u.
New-Yorkban	— — — —	5 « reggel	Moszkvában	— — — —	1 « «
San-Franciskóban	— — — —	2 « éjjel	Haway szigeteken	— — — —	12 « éjjel

ÚJÉVI KÖNYÖRGÉS.

Óh mindeneket tudó és a jövődöket úgy, mint a jelenvalókat jól látó szent Isten! Szenteld meg e beállott esztendőt minden részével, mind énnekem, mind azoknak, akik örök választásod szerint Tiéid. Ne engedjed, én édes jó Istenem, hogy ezen esztendő minékünk bűnnek és bánatnak gyötrelmes fájdalmakkal teljes esztendeje legyen, hanem hadd legyen az a Tebenned való örömmel esztendeje. Áldd meg, Úr Isten, ez esztendőt kedves áldásaiddal, hogy lehessen mindeneknek alkalmuk hálaadásra és a Te szent nevednek felmagasztalására. Uram, áldj meg engemet is testi-lelki áldásaiddal; áldj meg mindenek felett Tehozzád való igaz szeretettel, Tebenned vetett erős reménységgel, erős hittel, Hozzád ragaszkodó indulattal, békeséges tűrésnek lelkével s ha úgy dicsőséges Felségednek s ha nekem üdvösséges, egészséggel is. Oltalmaz ezekkel ellenkező dolgoktól, mindenekfelett bűnbe való eséstől és abban gyönyörködéstől ami a hitetleneknek és a Téged nem félőknek címerük: Hadd láthassák mások is, hogy én a Úrtól megáldott és megszentelt vagyok, mind ez esztendőben s mind pedig egész életemben az én megoszlatásomig. Ámen és úgy legyen.

ÁRVA BETHLEN KATA

MINDIG A JÉZUSÉ.

Édes Jézus. Tiéd vagyok;
Néked élek, Néked halok.
Légy Jézusom életemben,
Légy Jézusom halálomban,
Légy Jézusom feltámadásomban,
Légy Jézusom az örök életben,
Mindörökkön-örökké szent Atyád
előtti való örvendezésomban.

ÁRVA BETHLEN KATA

István Sulyok

SULYOK ISTVÁN

1859 december 15 – 1944 október 20

Egy más világból int felénk.

Komádiban született. Szülei egyszerű szegedi falusi emberek. Debrecenben tanult Kortársai között sok jeles tehetség akadt. Egyik nyelvtudós. Másik történész. Ő maga ékes szólásával tűnt ki. Az akkori szokás szerint az ilyen kiváló ifjak tanulmányuk befejeztével, benn maradtak a kollégiumban s pár évig segédtanári szolgálatot teljesítettek. Így szolgált, mint tanár ő is. Majd Angliában öregbítette tudományát. Külföldi tanulmányútja után Szegeden segédlelkész. A nagyváradai egyházközség bizalma 1889. április 24-én állította be a nagyváradujvárosi lelképásztori szolgálatba. Élénk szónoki képessége, széleskörű tudása, fáradhatatlan munkabírása, feléje fordítja a közfigyelmet: a bihari egyházmegye 1893-ban jegyzőjének, 1903-ban esperesének hívja el. Magyar református egyházunk érdekében folytatott áldozatos munkája jutalmául a Romániában alakult Királyhágómelléki egyházkerület 1921-ben püspökül választja meg. Ettől kezdve élete-sorsa összeforr a kerület sorával. Három ízben is megválasztalott püspöknek (1921, 1926 és 1939). Isten kegyelméből pátriarchális kort ért. Élete 85-ik évében halt meg Budapesten, ahol földi maradványai a farkasréti temetőben pihennek a boldog feltámadás reménye alatt.

ÁLDOTT LEGYEN EMLÉKEZETE!

Mindennapi előjáró (reggeli) Iohászokodás.

Óh igen irgalmas és kegyelmes, örökkévaló nagy Isten, szerelmes szent Atyám a Jézus Krisztusban, aki megparancsoltad minékünk, hogy tiszta lelkiismerettel Tenéked mindenkoron imadkozzunk és minden jótéteményeidért alázatos hálaakat adjunk; s meg is ígérted, hogy minket meg akarsz hallgatni és kérésünket megadni. Töredelmes szívemnek teljes bizalmából kérek Tégedet, szent Fiad, az én Uram Jézus Krisztusnak dicsőséges szent nevében, küldjed el hozzám igaz fogadásod szerint a buzgóságos imádságnak szent Lelkét, hogy minden napon Tégedet igaz hitből származott könyörgéssel segítségül hívhassalak és illendő hálaadással imádhassalak. És mivel testemet az álomból már felkötötted: ébreszd fel azért, óh én Uram, szívemet is a bűnöknek álmából, költsd fel őt is, kérek, a vétkek halálából, hogy Tenéked engedelmesen szolgálhassak és Tőled rendelt munkáimban szorgalmasan eljárhassak. Cselekedd ezt velem, édes Istenem, a Te jó nevedért és annak örökkévaló dicsőségéért, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Apafiné Bethlen Kata

Reggeli sóhajlás.

Kérek Téged, szent Isten
Támadjon fel szívemben
Az igazságnak napja,
Jézus, lelkek világa.

Apafiné Bethlen Kata

Estvéli sóhajlás.

Elmúlt a napnak világa,
Béjött az éjnek homálya,
Jézus! Én szívem világa,
Múljkék el lelkem homálya.

Apafiné Bethlen Kata

Mindennapnak estvéjére rendeltetett imádság.

Óh, minden kegyelemmel és irgalmassággal bővölködő dicsőséges szent Isten! Én szegény bűnös ember bánatos szívvel és alázatos lélekkel megvallom Teelőtted, hogy sokféle gonosz cselekedetimmal bántottalak meg: egész életemben s e mai napon is Tégedet és meg nem számlálható bűneimmel terheltem meg lelkemet, melyekért noha méltán megbüntethetél volna engemet, de mégis, a Te hozzám való atyai szerelmed és irgalmassággal bővölködő isteni kegyelmed e napon is megtartotta életemet. Micsoda

vagyok én, óh Uram Isten, és kicsoda, hogy nagy irgalmassággal ennyire körülvettél, hogy ennyi jótéteményiddel engemet megkörnyékeztél? Kisebb vagyok minden jótéteményidnél és irgalmasságidnál, melyeket cselekedtél e mai napon is, sőt egész életemben velem, szegény méltatlan szolgálóddal (szolgálóddal). De Te, óh igazmondó nagy Isten! a Te ígérteid és a Te jóakarotod szerint cselekedtél velem oly irgalmasságot, amely ez óráig megtartott. Tenéked azért teljes szívemből hálaakat adok mindezekért és ezekhez hasonló több velem való jótéteményidért, valameddig élek. Tenéked nyujtok dicséretet, valameddig e testben leszek. Kérek is viszont Tégedet, óh én édes Istenem, hogy egész életembeli s e mai napi vétkeimet is szerelmes szent Fiadért, az én Uram Jézus Krisztusért, bocsásd meg énnekem. Az Ő szentséges nevében hallgass meg az én könyörgésemet és vegyed kegyelmes védelmezéssé alá az éjjel is, sőt életemnek minden idejében az én lelkemet, testemet, jóakaróimat, atyámfiaimat és házamnépét. Órizz meg, óh jó Pásztor mindnyájunkat mind lelkünkben s mind testünkben minden bűnöktől és veszedelmektől. Zabolázd meg szent angyalaid által a gonoszt és minden ellenségimet, hogy nekem semmi úton vigyázásomban, vagy aluvásomban ne árthassanak. Óh, én életemnek és halálomnak Ura! ha úgy tetszik Felségednek, hogy még több napokat is adj életemhez, légyen a Te szent akaratod, csak adj megtérést s jobbulást is napjaimhoz. Ha pedig eljössz az éjjel lelkem megkérésére: kérek, szent Lelked által a boldog kimúlásra készíts el engemet a Te kegyelmedből, s tisztíts meg a Jézus szép vérével minden bűneimből. Ruházz fel igazságodnak ártatlan köntösébe és biztasd lelkemet a haláltól való félelmében, hogy készen várjam Felségedet és nagy gyermeki bizalommal szentséges kezeidbe ajánlhassam lelkemet. Hallgass meg, óh igazságnak Istene, engemet és vedd Hozzád az én lelkemet, szerelmes Fiadnak az Ur Jézusnak minden érdeméért. Amen.

Apafiné Bethlen Kata

*

Követlek Téged, Uram, valahová méggy!

Követlek Tégedet, mint hold a napot, hogy a Te kegyelmednek sugárral fényeskedjem. Követlek, mint árnyék a testet, hogy valahová fordulsz, lábaid nyomát szüntelen keressem. Követlek, mint a napkeleti bölcsek a Te csillagodat, hogy előttem menj, míglen megállj az én szívemben, ahol Tégedet találjalak. Követlek, mint gyermek az ő atyját, mert ha atyám és anyám elhagy is engemet, de Te felvészesz engemet.

Ráday Pál.

Könyörgés bűnbocsánatért

Uram, a Te irgalmasságid minden cselekedetid felett vannak. Azért a Te juhockáidnak eseteik ne legyenek, Uram, Tenálad megszámlálva, kiket, Uram Isten, melegítvén, táplálta ez óráig ifjúságokban szent kebeleden, és a Te tövis koronádon legeltetted, és itattal a Te oldalad általöklelt forrásának hűs vizéből, melegítvén szentséges, áldott, piros drága véreddel, óh mi Istenünk és örökös Urunk!

Akikért teremtettél, ne utáld meg azokat bűnükért hirtelenséggel, Uram; a Te szent teremtésedre, könyörületes séged sokaságára nézvén, hirtelenséggel ne vesd el Uram, előled; sőt tarts meg mindeneket, a Tiedet, Tebenned, ki haragod közt is szent irgalmú Isten vagy.

Mert olyan vagy, Uram, mihozzánk, mint a méh, ki noha megcsíp, de lépes mézet bőven ad kicsiny csipéséért és az ő csipésének sebébe senki bele nem hal.

Ne fordítsd el, Uram, szent orcádat mitőlünk és éntőlünk, főbűnöstől, nyomorulttól, ki a nyírók előtt mint a bárány meg-némulál, orcádat el nem fordítád a pökdösők előtt, és az arculcsapdosást és a kékeket örömmel viseléd miértünk.

Ne gyűlölj Uram, bűneinkért, minket; cselekedjél irgalmasságot mivelünk és dicséretet mondunk, Uram, a Te nagy és szent nevednek nemzetségről nemzetségre mindörökké.

Nyisd meg Uram az én számat, hadd dicsérjen minden időben, és az én szívemet, lelkemet tisztítsd meg, hogy még álmomban is csak Te veled beszéljen, elmém csak Terólad elmélkedjék, gondolkodásom Terólad legyen; az én ajkaim szólják a Te nagy dolgaidat, nyelvem hirdesse a Te csodálatosságodat, örökké csak Tégedet szóljanak, beszéljenek az én ajakim: hogy házam népeivel és minden hozzám tartozókkal, Uram, minden időben mindenek felett csak Téged dicsérhesselek, áldhassalak.

Ne múltjék, Uram, félben az én jó igyekezetem, amely csak Tetőled van; és aki teljes életemben csak egyedül Benned bíztam, maradhassak meg oltalmad alatt mindvégiglen.

Ecsedi Báthori István

*

Az imádság megnyitja az Isten kincses tárházát, hogy abból minden szükséges jók szálljanak mireánk, aszerint, amint Idvezítőnk mondotta: *Zörgessetek és megnyitvatik néktek.*

*

Imádkozásra serkent annak kedves és gyönyörűsége volta. Mert az Istenhez való közelítés, Istennel való társalkodás és beszélgetés.

Szihszai György 1795.

Embernek maga megtagadása és Istenre való támaszkodása.

Óh, felséges Isten! Egyetlenegy és legfőbb jóm, egész és egyedülvaló dragalátos kincsem: akiben minden kívánságaim megnyúgosznak, aki által minden óhajvásim beteljesülnek!

Óh, énbennem teljesejék be ama Te mondásod: ahol a kincs, ott a szív! Óh az én szívem Tenálad legyen és maradjon és Te-kivüled, hanem ha Te éretted, semmit se kívánjon!

Ime Uram, mennyei kincsestárház, áldott Úr Jézus! Meghódot az én szívem Tenéked, akiben minden jósnak, minden bölcseségnek, erőnek, kegyelemnek, örömekek és gazdag áldásoknak kincsei elrejtve vannak; de tagadom a sok gonoszságnak mammonát, melyet a Sátán, a világ és a test az én szívemben összegyűjtött.

Bánom és szánom, hogy visszaéltem lelkemmel, mely a Te képed, értelmemmel, mely a Te akaratod tükre, elmém, mely jóvótodnak bizonyosága; minden indulatommal, amelyek parancsolatidnak szolgáló eszközei.

Eléggé voltam Uram, magamé, holott Tiednek kellett volna lennem; eléggé éltem magamnak, ki Tehozzád köteles voltam; eléggé bosszantottalak, ki magamnak kedveztem.

Óh veszedelmes és hitvány uraság! mert amennyivel inkább tápláltam testi indulataimat, annál inkább megvadultak és majd magamat is egészen elvesztettek.

Azért megtagadom magamat, hogy Téged megtartsalak; visszamondok mindenemnek, hogy Téged megtaláljalak, Hozzád avatom magamat, hogy örökké Tied legyek.

Evégre, óh Uram, vetköztesd le természetemet minden óságból, hogy a megrögzött szokásból megszabaduljak; öldököld meg hajlandóságát, hogy a pokolbeli széles útnak a járására fel ne elevenedjen, sanyargasd testiségét, hogy az újjászületésnek ember-ségére megelkesedjen.

És így visszaajánlom Uram, az én testemet az áldozatra, szívemet templomul; életemet a szolgálatra; és minden tehetségemet a Te jótetszésednek engedelmességére. Sőt ugyan kiüzöm magamat is magamból, hogy mentől messzebb távozom magamtól, annál közelebb juthassak Tehozzád, ki soha meg nem tagadod azt, aki Teéretted magát megtagadja.

Azért birj Uram énvelem, mint Te sajátoddal, és valamit külsőképpen is énrólam öröktől fogva elvégeztél, azt idejében vidd véghez. Akarod egészségemet, avagy betegségemet, mindkettőt Néked szenteltem, akarod gazdagságomat avagy szegénységemet, boldogságomat, avagy nyomoruságomat, életemet, avagy haláloamat: mindezeket Uram, testestől lelkestől a Te birodalmadba ajánlom.

egyedül azt kérvén, hogy semmi se tessenék nékem, ami Tenéked nem tetszik és mindenek utálatban legyenek előttem, amelyek szent kedved ellen vannak.

Segíts mindezekre óh áldott Ur Jézus! ki az igaz megtagadásnak eleven példája vagy; és Te, óh Szent Lélek Ur Isten! az újjászületésnek bő osztója, vidd véghez, hogy a szeretet, öröm, békesség, kegyelmesség, jóság, hit, kegyesség, mértékletesség, alázatosság, magam sorsommal való meglegedés és a léleknek más drága gyümölcsei uralkodjanak énbennem mindvégig. Ámen.

Ráday Pál.

Beteg ember imádsága.

Élő Istennek szent Fia, Úr Jézus Krisztus! Te vagy az én lelkemnek egyetlenegy Üdvözítője. A Te igazságodban kívánok megállani az én Istenemnek tekintete előtt, akár éljek, akár haljak. Életemben, halálomban Tiednek ismerem magamat. Ha akarod, hogy éljek, továbbra is élek. Ha azt akarod, hogy e betegség által Tehozzád menjek, jó szívvel elmegyek, mint jó Uramhoz, mert jobb az énnékem ennél az életnél is.

Tudom én, hogy mind életemben, mind halálomban Te vagy egyedül az én fő nyereségem. Te haltál meg az én bűneimért, Te támadtál fel az én megigazulásomért, Te mentél fel mennybe a Te szent Atyáddal, hogy helyet készítenél az én lelkemnek, hogy együtt legyek Tevéled mindörökké, ahol Te vagy. Sok hajlékok vannak édes Jézusom, a Te szent Atyádnak országában, adj az én bűnös lelkemnek is egyet azok közül, hogy mikor lelkem kiszakad testemből, befogadtassék a Te örökre szóló hajlékodbba, a tökéletességre jutott áldott lelkeknek seregével.

Amíg pedig ez megleszen, esedezzel a Te szent Atyád előtt én érettem. Nyerd meg énnékem szent Atyádtól bűneimnek bocsánatát, lelkemnek üdvösségét, Felséged színe előtt való kedvességét. Pecseteld el azt szivemben Szent Lelked által és éreztesd meg én velem, hogy betelven a Te üdvözítésed örömeivel, lelkiismeretemnek csendességével, békességével végezhessem el világi életemet, halálomban pedig minden félelem nélkül, hitemnek megtántorodása nélkül adhassam át az én lelkemet Szent Felségednek. Ámen.

II. Apafi Mihály és felesége, Bethlen Kata.

*

Imádkozásra serkent annak meggondolása, hogy az imádkozásban való gyönyörködés és szorgalmatosság egy nagy jele és gyümölcse az újjászületésnek és az Isten lelkének a hívó ember szívében való lakozásának.

Szikszai György 1795.

Imádkozó magyarok.

Általánosan elterjedt az a nézet, hogy a magyar embernek az imádkozás, általában a kegyesség ellenkezik a természetével; hogy az elmélyedő áhitat, a komoly magabaszállás, Istennek buzgó keresése és szent akaratának mindennapi, rendszeres tudakozása »nem magyar embernek való«, legfeljebb a papoknak, akiknek »ez a mesterségük«.

Ennek az alaptalan, hiábavaló nézetnek megcáfolására a szüntelen imádkozó »nagy lelki buzgó« régi és igazi kálvinistáknak az imádságaiból Dr. D. Révész Imre egy Isten előtt illatozó csokorra valót szedett össze »Az imádkozó magyar« címen. Ebből a könyvecskéből mutatunk be néhány imádságot naptárunk olvasóinak. Hadd lássák és hadd olvassák, hogy minél magyarabbak voltak a magyarok és minél kálvinistábbak voltak a mi kálvinista eleink annál többet és annál szívesebben és annál buzgóbban imádkoztak. Hadd lássák, hogy honnan merítette atyáink és anyáink lelke azt a csodálatos élet- és jellemerőt, amelyet a mai kor sok megpróbáltatásnak kitett boldogtalan gyermeke öbennök könnyeborult és sóvár szemmel szemlél. Hadd lássák olvasóink az imádságokból, hogy a régi magyar reformátusok az imádkozást nem tekintették »papi tudomány«-nak. Ezek a férfiak és nők, akiknek imádságait itt bemutatjuk, nem papi emberek. Még hozzá nem is tanulatlan emberek. Bizonyosságai ezek az imádságok annak is, hogy a régi magyar nép és társadalom azért volt vallásos, mert vallásosok voltak vezetői is.

Ecsedi Báthori István országbíró (1555—1605). Károli Gáspár bibliafordításának bőkezű pártfogója, de nem engedte meg, hogy azt Károli a bibliára kinyomassa. A világi balszerencse közt Istenben találta meg a nyugalomát.

II. *Apafi Mihály és felesége*, az 1725-ben elhalt Bethlen Kata, ez az 1695-ben Bécsbe internált utolsó előtti erdélyi fejedelmi pár bécsi fogságában, hazájától távol még rendületlenebbül ragaszkodott Istenhez.

»*Árva*« *Bethlen Kata* (1700—1759.) Teleki József özvegye. Élete, mondhatni ifjúságától kezdve mindvégig jóformán szakadatlan szenvedésben telt el; szenvedései között biztos menedéket és enyhületet talált az imádságban.

Ráday Pál (1677—1733.), II. Rákóczi Ferenc kancellárja, később a sok zaklattatás alatt nyögő magyar református egyházunk oszlopa, államférfinak, tudósnak és költőnek egyaránt kiváló, azonban minden kiválósága mellett alázatos, imádkozó fia Istennek.

Ezeknek az imádkozó magyaroknak példája segítse a mai magyar reformátusokat közelebb Istenhez.

A református vallásról.

Mikor Mátyás király törpe utódainak bűnei miatt a hatalmas magyar birodalom 1526. augusztus 29-én a mohácsi csatásikon sírjába hanyatlott, akkor a nagykegyelmű Úr Isten egy drága kincset ajándékozott az összetört magyarságnak: a magyar református vallást, hogy legyen, ami a gyászba borult lelkeket vigasztalja, a porba hullott népet felemelje, a bűnei miatt veszni indult nemzetet megtartsa s a szétszórt magyarság gyermekeit egy lelki szent közösségbe ölelje össze.

Ennek a lelki közösségnek alapjait Méliusz Juhász Péter, Dávid Ferenc, Kopácsi István, Czeglédy György 1559. augusztus hó 18-án Nagyváradon kezdték lerakni azokkal a derék reformátori férfiakkal együtt, akik Nagyváradon a török hódoltságból, a királyi Magyarországról s az erdélyi részokről gyülekeztek össze. És ez a lelki szent közösség, amit a reformáció korában »magyar vallás« néven emlegettek, négyszáz év óta végzi a maga Istentől nyert lélekmentő munkáját.

Az alábbiakban a magyar református vallásról lesz szó.

Szentírás.

Mi, reformátusok, hit és erkölcs tekintetében egyedüli forrásnak a szentírást ismerjük el mindenféle hozzáadás, vagy belőle való elvétel nélkül. Ez a 66 könyvből álló biblia a mi bevehetetlen erősségünk. Őseink, apáink bibliásak voltak. Lelkük nyugalomát, idvességüket, örök életüket az Isten ígében látták biztosítva. Mi is azzal mutatjuk meg első sorban református voltunkat, hogy a bibliát otthonunkban szorgalmasan olvassuk és az Isten beszédének hirdetését az Úr hajlékában figyelemmel hallgatjuk.

Sákramentumok.

Idvezítő Jézusunk ismervén a mi gyarló voltunkat, hogy látás által is erősítse hitünket, két *sákramentomot* szerzett olyan célból, hogy mindenkinek szeme előtt, külsőleg, muló jegyek által kiábrázoltassék az, amit Isten kegyelme belsőleg, láthatatlanul cselekszik velünk. Ez a két sákramentom a keresztség és úrvacsora; ennél a kettőnél többet Krisztus Urunk nem rendelt, így mi sem ismerünk el többet.

Keresztség.

A keresztségben a külső jegy a tiszta víz, amelyet a keresztelendő fejére öntenek. Ez azt ábrázolja, hogy miképen a víz lemossa a testnek a szennyét, azonképen a mi Urunk Jézus Krisztus vére eltörli a lélek tisztátalanságát: a bűnt. A keresztségben mindenki akkor részesül, amikor a keresztyének társaságába, a keresztyén egyházba belép. Mivel pedig Urunk Jézus a kisdedekre azt mondotta, hogy ilyeneké a mennyeknek országa, ennél fogva az apostolok korától fogva mindig megkeresztelték a keresztyén szülők gyermekeit, hogy ne legyenek olyanok, mint a hitetlenek fiai. Így járunk el mi is és amiképen helytelenítjük, hogy a keresztségnél a tiszta vizen kívül még bármi mást is használjanak, épügy nem tartjuk az evangéliumon alapulónak azok gondolkozását, akik a kis gyermek megkeresztelését tiltják, vagy a már megkeresztelteteket felnőtt korukban újrakeresztelik. — Ha aztán a megkeresztelt gyermek Isten segédelmével annyira nő, értelme annyira kifejlődik, hogy hitéről a gyülekezet előtt maga is vallást tehet, akkor, mint a gyülekezetnek felnőtt tagját, odabocsátjuk a másik sákramentomhoz, az úrvacsorához. Ez a jelentős esemény a *konfirmáció* alkalmával történik.

Úrvacsora.

Az *úrvacsorában* a külső jegyek: a kenyér és a bor, amelyek azt jelentik és ábrázolják, hogy amint a kenyér előttünk megtöretik, a bor kiöntetik és ezáltal táplálja testünket, aképen töretett meg érettünk a keresztsen Jézus teste és ontatott ki vére, hogy táplálja lelkünket az örök életre. Az a vélekedés, mintha a kenyér és a bor átválnának a Krisztus testévé és vérévé, teljesen téves, mert az első úrvacsora osztáskor az Úr Jézus a maga személyében testileg jelen volt, nem tarthatta tehát kezében a kenyér helyett a maga testét, sem a pohárban a maga vérét; áldozócsütörtökön, a szentírás tanúsága szerint, Krisztus a feltámadott testében felment a mennybe és onnan testileg, ugyancsak a szentírás tanúsága szerint, aképen jő el, amiképen felment, tehát nem a kenyér és bor színe alatt. Az úrvacsoránál ennél fogva a Krisztus teste semmiképen sincsen jelen, mert mint minden test, úgy Krisztus teste is, helyhez van kötve és a mennyben van. De nem is akart Jézus testileg jelen lenni. Amikor ugyanis megtörvén a kenyeret, így szólott: »Ez az én testem« azzal nem azt mondta, hogy a kenyér az Ő testévé változik át, hanem azt értette, hogy: ez a kenyér jelenti az én testemet; amint például a térképnél azt mondjuk, hogy ez a nagy karika város, a kis karika falu, a fekete vonal folyó, pedig a karika itt is csak jelenti a falut, a várost és a fekete vonal is csak kiábrázolja a folyót, de nem folyó. Az úrvacsoránál is a kenyér megtörése a Jézus testének megtörését, a bor kitöltése a Jézus vérének kiöntését ábrázolja és példázza. Az úri szent vacsorában Jézus nem testünket,

hanem a lelkünket táplálja halálának érdemével, ha tudniillik igaz hittel járulunk az Úr asztalához, mert aki méltatlanul, azaz hit nélkül, bűnbánat nélkül veszi magához a szent jegyeket, az kárhozatot eszik és iszik magának.

Egyház.

Az ige hirdetése és a sákramentumok kiszolgáltatása az *egyház* kebelén belül történik. Az egyház a keresztyén hívek összessége, amely az egész világra kiterjedőleg magába foglalja mindazokat, akik Krisztust megváltójuknak ismerik el. Az *egyház* feje, vezére az Úr Jézus Krisztus, aki földi egyházának vezetését az apostolokra és ezeknek a gyülekezet által választott utódaira, a lelkipásztorokra hagyta ugy azonban, hogy közöttük elsőbbség csak a szolgálatban lehet, rendelkezésben, parancsolásban azonban nem. Nincsen szükség arra, hogy az egyháznak az egy, láthatatlan, de mindenütt munkálkodó fején: Jézuson kívül látható feje is legyen, aki uralkodó hatalommal bírjon a lelkek felett. Az egyháznál megkülönböztetünk *látható és láthatatlan* egyházat; — a látható egyháznak tagja mindenki, aki megkeresztelkedett, a láthatatlannak azonban csak azok, akik idvességben részesülnek.

Elválasztás.

Az idvesség ugyanis nem jut mindenkinek osztályrészül, hanem csakis azoknak, akiket Isten erre a Jézus Krisztus érdeméért kegyelemből *kiválasztott*. Az egész emberi nemzetség Ádám bűnesete következtében természeténél fogva megromlott elannyira, hogy maga-magától a jót cselekedni képtelen, de annál inkább hajlandó a rosszra, amit cselekszik is lépten-nyomon. Emiatt az általános bűnösség miatt minden ember méltó arra, hogy elkárhozzék; ám Isten, a maga kifürkészhetetlen akarata szerint, — amely maga a tökéletes szentség, jóság, igazság és kegyelem, — úgy határozott, hogy Jézus érdeméért, némelyeket kiválaszt, idvességben részesít, (elválasztás, predestináció) míg a többieket igazságosságánál fogva oda engedi a kárhozatra.

Református vallásunknak a biblián alapuló eme tanítása, amely szerint tehát kinek-kinek üdve végső fokon a mennyei Atya kezében van, — nagy lelki megnyúgvással tölti el lelkünket, mert ugyan ki töprenghetne és kétségkedhetnék csak egyetlen pillanatra is afelett, hogy amit az Isten rendelt, jól van-e? Ha Jób a megpróbáltatások, Dávid és Salamon a gyönyörök, Pál a szorongatások, reformátoraink a lelki harcok, az Úrban hívő kegyes lelkek a háborúságok között el nem estek, reményükben meg nem szegyenüittek, sőt új meg új reménnyel tekintettek és néznek az ég felé kegyelemért, bizonyosak lévén, hogy Krisztusban és Krisztusért az idvességet elnyerik: ugyan miért kételkedjék és csüggedezzen a református hívő keresztyén, aki szintén érzi lelkében az Isten Lelkének

vigasztaló erejét? Nem, mi nem tétovázunk, nem esünk kétségbe, nem epeszti bűnbánat a lelkünket, nem tévedünk el az élet sötét rengetegében, mert »az Úr a mi világosságunk és idvességünk: hát kitől félnénk? Ó életünknek ereje, jól tudjuk: ki volna hát, akitől rettegnénk?« Ha azért olykor-olykor csak homályt, bünt, kárhozzátatást, halált, örvényt látunk magunk körül, ha azt tapasztaljuk, hogy a sátán lengeti fennen győzelmi zászlaját, míg az erény a mélységbe zúditva jajgat és zokog: ekkor is valljuk az Isten elválasztását, mert tudjuk, hogy mindez az isteni Léleknek előttünk kifürkészhetetlen nevelő vezetése szerint történik így és jó reménységgel nézünk elébe annak, amit Isten eleve elvégzett, mert Istennek ez a végzése az ő dicsőségét szolgálja s nekünk, e földön átsiető árnyékoknak örvendeznünk kell, ha Istennek dicsőségét bármiképen is szolgáljuk.

Hit.

Az isteni elválasztásnak az egyes emberekre alkalmazott része mindenki előtt titok, mindamelltt a bennünk élő, Krisztus érdemében bízó hit előzáloga idvességünknek, mert a hit az elfogadó eszköze az Isten irántunk való kegyelmének, a hit az idvezülésünk alapfeltétele. »Az igaz hit pedig nemcsak olyan ismeret, melynél fogva igaznak tartjuk mindazt, amit Isten az Ő igéjében nekünk kijelentett, hanem szívbeli bizodalom is, melyet a Szentlélek az evangélium által munkál bennem, hogy nemcsak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot és boldogságot ajándékoz Isten ingyen kegyelméből, egyedül a Jézus érdeméért.«

Újjászületés.

Pál apostol a hit nélkül való tétován bolyongó életünket ó-embernek nevezi, míg a Krisztust megtalált, Benne hívő boldog állapotunkat új-embernek hívja; azt a lelki átalakulást pedig, amikor a bűnös életet megútáljuk és minden erőnket megfeszítve Istennek akarunk élni, az Úr Jézus újjászületésnek nevezi. Ez az újjászületés nem megy a mi magunk erejéből, mimagunk erre képtelenek volnánk; Isten az, aki a hit erejével bennünket Szentlelke által ujonnan szül az örökéletre.

Jó cselekedet.

Az újjászületett, azaz lelkileg átalakult református keresztyén olyan, mint a gyümölcsfa, a mely jó gyümölcsöket, igaz hitből fakadó jócselekedeteket terem. Akinek a hite nem nyilvánul meg jócselekedetekben, annak nincsen élő hite; amint erre Jakab apostol int: »Mutasd meg nekem a te hitedet a te cselekedeteidből és én meg fogom neked mutatni az én cselekedeteimből az én hitemet.« (Jakab levele 2 : 18.)

Kötelesség.

Mi, reformátusok, sohasem ingadozunk atekintésben, hogy hűnknek megfelelőleg, Isten törvénye szerint egyenesen, bátran és félelem nélkül cselekedjünk. Mi, reformátusok, szívünk igaz indításából, de egyszersmind Isten ingyen való kegyelmében bízva, nem azért cselekszünk jót, hogy Isten előtt érdemeket szerezzünk, mert minden jócselekedetünk összege csekély számos vétünk mellett; hanem Isten segedelmével azért cselekszünk jót, mert nekünk így cselekedni és így élni kötelességünk. Ami református jellemünk éppen abban különbözik minden más keresztyén jellemtől, hogy mi érdemekre nem számítunk, dicséretet nem kérünk, nem várunk, annál kevésbbé dicsekszünk, vagy büszkélkedünk, sőt teljes önismerettel tudjuk és alázattal valljuk, hogy ha minden tőlünk telhetőt megteszünk is, csak azt cselekedtük, amit Isten végtelen jóságáért hálás szívvel kötelesek voltunk megtenni.

Erények.

Mi reformátusok, azt valljuk, hogy minden jónak a cselekvése kötelességünk, de a kötelesség teljesítése nem szolgálai félelemből eredő kényszermunka, sem nem kialakított zsoldért teljesített béres robot; hanem az Isten iránt való szeretetből fakadó önkéntes kész szolgálat. Cselekedeteinknek éppen az adja meg a belső értéket, hogy az Isten törvénye által kívánt jót cselekedjük. Amikor így minden lelki erőnkkel Isten kegyelméből a jóra igyekezünk, az erények díszes koszorújával ékeskedünk. Mert amint egy szép virágos kertben nemcsak egyféle növény van, hanem sokféle plánta díszlik és illatozik, aképen az emberi szívben és lélekben, mint jótermő talajban, nagyon sokféle szép és nemes erény pompázik, ha a jó úton járunk és az Úr akarata szerint munkálkodunk.

Lelkiismeret.

Hogy az erények ápolásában el ne restüljünk, Isten kibeszélhetetlen jósága érezteti bensőnkben az Ő szavát mindig, ha cselekednünk kell. Ezt a belső hangot *lelkiismeretnek* hívjuk. A lelkiismeret nagy hatalom, amely csak Isten törvényét ismeri el szabályozó elvül, semmi mást nem: éppen ezért nagyon sokszor hallatja szavát a cselekedeteink előtt; a tett elkövetése után pedig mindig megítéli, amit cselekedtünk, hogy jó-é az, vagy rossz. A lelkiismeret belső bíró, amely erkölcsi tekintetben *felelősségre* von s nekünk ez alól a felelősségrevonás alól nem szabad és nem lehet kibújni. Ha jót tettünk, a lelkiismeret megnyugtat és újabb jóra ösztönöz; ha rosszat tettünk: háborog, gyötör, sőt marcangol, mígnem Isten elé borulunk bűnbánó könnyeinkkel, töredelmes szívvel és Tőle könyörgünk bocsánatot a Jézus Krisztus érdemeiért. A lelkiismeret szavára hallgatni: idvességre vezető dolog; azt elnémitani akarni: istentelenség; az ellen cselekedni: Szentlélek ellen való bűn. Félto

gonddal őrizzük hát, ha erősen él bennünk a tiszta lelkiismeret, mert az Isten szava és Istennel való kapcsolatunkat erősíti.

Imádkozás.

Istenhez vezet az *imádkozás* is. Az imádkozás a gyarló embernek őszinte beszéde az ő Mennyei Atyjával. A gyermek tud beszélni földi apjával és egész életére nagy áldással jár, amit a földi apával való beszélgetésből tanul. Mennyivel áldásosabb a Mennyei Atyával való lelki társalkodás.

Teljes és feltétlen bizodalommal kell imádkoznunk, tudván azt, hogy a mennyei Atya mind testi, mind lelki szükségünket beteljesít, sőt mindazt a rosszat, amit e siralomvölgyben reánk bocsát, javunkra fogja fordítani, mert ezt megcselekedheti, mint mindenható Isten és meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya. Minél többször és minél odaadóbban imádkozunk, annál több lelki erőt nyerünk Istentől.

Egyedüli közbenjáró.

Imádkozni csak Istenhez lehet és szabad s az egyedüli közbenjáró, akit segítségül hívhatunk, hogy könyörgéseinket Isten elé vigye: Jézus Krisztus. Akik elhalt lelkekhez, régen porladó kegyesekhez, általában teremtményekhez fohászkodnak, azok kételkednek Isten mindenhatóságában és mindentudóságában, egyszersmind kisebbítik, sőt megtagadják az Isten által adott egyetlen közbenjáró Jézus Krisztus tekintélyét.

Házi istentisztelet.

Régi tisztes szokás volt őseinknél és lélekemelő, hiterősítő alkalom, kü földi református atyánkfiaiánál manapság is a *házi istentisztelet*, ahol a családfő vezetésével a család tagjai, a nagyobb háztartásoknál a szolgálkakkal együtt reggel és este összejöttek, énekeltek, a családfő imádkozott, bibliát olvasott és ismét énekeltek. Bizony, szép lenne ezt a házi istentiszteletet újra életre keltetni. Olyan forrásból merítenénk ilyenkor, amely erőt, üdülést nyújt a napi fáradoalmak elhordozására.

Nyilvános istentisztelet.

Az egyház, illetőleg gyülekezet tagjai a maguk áhítatának együttesen a *nyilvános istentiszteleten* adnak kifejezést. A nyilvános istentisztelet *helye* az Úrnak háza, amely lehet templom, imaház, vagy általában bármely tisztes hely, ahol Isten dicsőségére és tiszteletére összejövünk. Az istentisztelet helye legyen egyszerű, de tiszta, ami díszítés van benne, mind olyan legyen, ami a figyelmet nem vonja el Istentől.

Képek.

Ne legyen hát benne semmiféle *kép*, vagy *szobor*, legkevésbbé legyenek olyan képek, amelyek bibliai alakokat ábrázolnak. Mivel

sem Jézusról, sem az apostolokról, sem senkiről, akinek neve a bibliában előfordul, egyetlenegy hiteles kép nem maradt fenn: mindazok a képek, amelyek bibliai alakokat ábrázolnak, egytől-egyig valótlán, költött képek. Épen azért reformátoraink ellene voltak a bibliai képeknek, mint a valóságnak meg nem felelő ábrázolásoknak. Isten lélek és akik Őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban, tehát nem képekben és szobrokban, emberi kéz csinálmányai-ban imádják.

Vasárnap.

Templomainkban hétkönapokon is tartunk istentiszteletet, hogy naponként hálát adjunk Istennek minden velünk közölt testi és lelki áldásaiért. De megkülönböztetett napnak ismerjük el a vasárnapot. Nemcsak azért, mert a hetedik napot az Úr nyugalom napjául rendelte. Ha a hetedik napot csak nyugalomnapként ünnepelnék akkor megünnepelhetnék mi is a szombatot, de a hetedik nap nemcsak a nyugalom, hanem szabadulás napja is. (V. Mózes 5, 15.) Az ó-szövetség népét Isten Egyiptomból szabadította ki. Minket az egyiptomi szolgaságnál iszonyatosabb szolgaságból, a bűn szolgaságából szabadított ki az Úr, Jézus Krisztus által.

A Jézus a bűn és halál felett akkor aratott diadalt, mikor feltámadott. A szombatnál tehát nagyobb nap lett a vasárnap, a Jézus feltámadásának a napja. Mi reformátusok a szombat helyett a vasárnapot ünnepeljük. Nem azért, hogy megkülönböztessük magunkat a zsidóktól, hanem azért, mert ez a nap az Úrnak napja, Jézus dicsőséges feltámadásának és a mi idvességünknek, szabadulásunknak áldott napja.

Már az első keresztyének ezt a napot szentelték Istennek. A hét első napján gyülekeztek össze, hogy prédikációt hallgassanak, úrvacsorát osszanak (Csel. 20. 7.), alamizsnálkodjanak (II. Kor. 16. 2.). Ezt nevezték Úrnapjának (Jelenések 1, 10.). Az újszövetségi szent iratokkal és az apostolokkal megegyezően nem a szombat, hanem a vasárnap a keresztyénség ünnepnapja.

Vasárnap templomba menni és az egész napot Istennek szentelni szent kötelességünk.

Vasárnap kerülni kell minden olyan mulatozást, amely minket Istentől és a lelkünk üdvösségétől eltérít; hiábavaló időtöltéssel, testet-lelket emésztő vígalmakkal, dőzsölésekkel nem szabad megfontani azt a napot, amelyet Isten a maga tiszteletére tartott fenn. Kötelességünk azonban nemcsak az, hogy vasárnapon magunk ünnepeljünk, hanem az is, hogy másokat is ilyen cselekvésre serkentsünk.

Ünnepek.

A vasárnapokon kívül megüljük a karácsony napját megelőző négy vasárnapot, mint adventet, előkészületet az Úr Jézus születésé-
ünnepéhez, a karácsonyt Jézus születésének, a virágvasárnapot

Jézus Jeruzsálembé vonulásának, nagypénteket Jézus halálának, húsvétot Jézus feltámadásának, áldozócsütörtököt Jézus mennybemene-
telének és pünkösdöt a Szentlélek kitöltetésének emlékére. Több ünnepnapunk nekünk reformátusoknak nincs, mert mi csakis olyan ünnepet ülünk, amely Jézussal és idvességünk történelmével van kapcsolatban. Október 31-e, amikor a reformáció megindulásáról emlékezünk meg, emléknap, amelyen hálát adunk Istennek a reformáció áldásaiért, de nem ünnepelünk. A reformáció által nyert áldásokról különben is legtöbb helyen az október 31-éhez legközelebb eső vasárnapon emlékezünk meg.

Református böjt.

A középkori egyházban a harmadik századtól kezdve a húsvétot megelőzőleg negyven napos testi böjtöt rendeltek el, ez idő alatt mindenféle hús és zsíros étel evésétől, hangos mulatozásoktól, sőt a házasságkötéstől is tartózkodni kellett. Későbbben a böjtöt megelőző időt, amely január 6-tól a böjt kezdetéig tartott, farsangnak nevezték s ezeken a napokon különböző címeken fékevesztett, akárhányszor erkölcstelen mulatozásokat vittek végbe. Református eleink a farsangi időt, minden vétkes cselekedetével egyetemben elítélték, kárhóztatták, a böjtöt ellenben nem mint testi sanyargatást, hanem mint a lélek megvizsgálásának és magunkba szállásának idejét nem helytelenítették.

A református böjt nem a napoknak és ételeknek válogatásából áll, mert a Szentírással azt vallja, hogy »Istennek minden teremtett állata jó és egy sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal (I. Tim. 4, 4.). A református egyház ősi hitvallása, a Második Helvét Hitvallás (XXIV. 4.) kárhóztat minden dobzódást, részegeskekedést, mindennemű fajtalanyságot és mértéktelenséget: annál nyomatékosabban ajánlja nekünk a keresztyén böjtöt, amely nem egyéb, mint a kegyesek önmegtartóztatása, mértékletessége, sőt testünknek fegyelmezése. Ezekben a nehéz időkben a református ember is böjttől, azaz mértékletesen él, hogy a maga keveséből tudjon adni a szegényeknek, az éhezőknek, tudjon juttatni az egyháza szükségeire, intézményeinek fenntartására, Isten országának építésére. A református ember hallgat Isten igéjére: »Nem az-é a böjt, hogy az éhezőknek megszeged kenyeredet és a szegény bujdosókat házadba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházod!« (Ézs. 58. rész) aki így böjttől, az meghallja Isten ígéretét: »Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőknek, feltámad a sötétségben világosságod. És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod és nevezetel romlásépítőjének és ösvények megújítójának« (Ézsaiás 58, 6—12.).

Úrvacsorában részvétel.

Az istentiszteletekhez tartozik a sákramentumok kiszolgáltatása, tehát az úri szent vacsorával való élés is. Református egyházunk-

ban általánosságban hatszor van úrvacsora osztás, úgymint karácsonykor, húsvétkor, pünkösdkor, böjt első vasárnapján, új kenyérért és új borért való hálaadások. Ezekén kívül a helyi szokás és szükséglet szerint többször is megteríthető az Úrnak szent asztala (pl. advent első vasárnapján) ahova minél többször, de mindig bűnbánó lélekkel, igazi szívőredelemmel járulni Istennek tetsző és idvességesező dolog.

Adakozás.

Nem teljes a nyilvános istentisztelet, ha a résztvevők nem adakoznak az Isten dicsőségére és segélyre szoruló embertársaik gyámolítására. Azzal mutatjuk meg Isten iránt való hálaadásunkat és élő hitünket, ha minél jobb szívvel adakozunk. »Kiki, amint eltökélte az ő szívében, úgy adjon, nem szomorúságból, vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.« mondja a szentírás. Református anyaszentegyzünk úgy erősíthetjük meg, Isten országát úgy munkálhatjuk igazán meg a fő dőn, ha jó szívvel és készséggel adunk Isten dicsőségére abból, amit Isten nekünk adott.

Eskütétel.

Az istentisztelet egyik nemének tekinthetjük az eskütételt is, amikor állításunkat Isten szent nevére hivatkozással erősítjük meg, ha tehát egyházi, vagy polgári hatóság hív fel eskütételre, ezt tenni Isten dicsőségére és embertársaink javára köteleességünk.

Hitvallásos könyvek.

Mindazoknak, akik itt a református hitről és jelleméről el vannak mondva, alapja a biblia és a biblia tanítása nyomán készült Második Helvét Hitvallás és a Heidelbergi Káté, amely két könyv a magyar református egyháznak szimbólikus, azaz hitvallásos könyvei. Ami ebbe a két könyvbe össze van foglalva, aszerint hittek és cselekedtek őseink, mert ebben a két könyvben a szentírás igazi tanítását látták.

Hitben való állhatatosság.

Nekünk, utódoknak, híveknek kell maradnunk a református hit forrásaihoz, mert ezekből az örök élet vize árad belénk. Minden ember, így a református férfi és nő egyaránt, sok kísértésnek van kitéve az életben; megpróbálnak bennünket eltántorítani őseink biblián alapuló hitéről. Legyünk éberek. Ne csak az jussom eszünkbe, hogy őseink mennyit szenvedtek azért, hogy evangéliumi hitünk tisztán és sértetlenül maradjon reánk, hanem főképpen emlékezzünk arra, hogy ha a jó Isten megadta nekünk azt a nagy jótéteményt, hogy a református keresztyén vallásnak lehetünk vallói, akkor ezt a jótéteményt becsüljük meg azzal, hogy ne cseréljük ezt át téveteget tanításokkal, evangéliumon nem alapuló szertartásokkal és azt ne

mondja ránk az Úr, amit mondott Jeremiás próféta által (2. 1-3.) *„Kettős gonoszságot követett el az én népem: elhagytak engem, az élő víznek forrását, hogy kútakat ássanak maguknak és repedezett kutakat ástak, amelyek nem tartják a vizet.”* Református hitünket és jellemünket csak az a lelki ital erősíti, amely a lelki kösziklából fakad: ez a közikla pedig Krisztus, de ez az örök életnek itala aztán annyira megerősíti, hogy amit Isten törvényével egyezőnek és dicsőségét munkálónak látunk, azt, miként őseink, megcselekedszük rendületlen bátorsággal, halálig hű kitartással, ha szinte minden földi hatalmasság ellene volna is. *„Az Isten a mi reménységünk... azért a mi szívünk nem félne, ha az egész föld megrendülne,„* mert *„A kik bíznak az Úr Istenben... azok nem vesznek el... mint a Sion hegye, megállnak, nem ingadoznak.”* *„Légy hív mindhalálig és néked adom az életnek koronáját.”*

Imádság háború után

Uram, háborúból jövök én,
Mindennek vége, vége:
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.

Nézd: tüzes daganat a szívem
S nincs ami nyugtot adjon.
Csókolj egy csókot a szívemre,
Hogy egy kicsit lohadjon.

Lecsukódtak bús, nagy szemeim
Számára a világnak.
Nincs már nekik látnivalójuk!
Csak Téged, Téged látnak.

Két rohanó lábam egykoron
Térdig gázolt a vérben,
S most nézd, Uram, nincs nekem lábam,
Csak térdem van, csak térdem.

Nem harcolok és nem csókolok,
Elszáradt már az ajkam,
S száraz karó a két karom már,
Uram, nézz végig rajtam.

Uram, láss meg Te is engemet,
Mindennek vége, vége.
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.

ADY ENDRE.

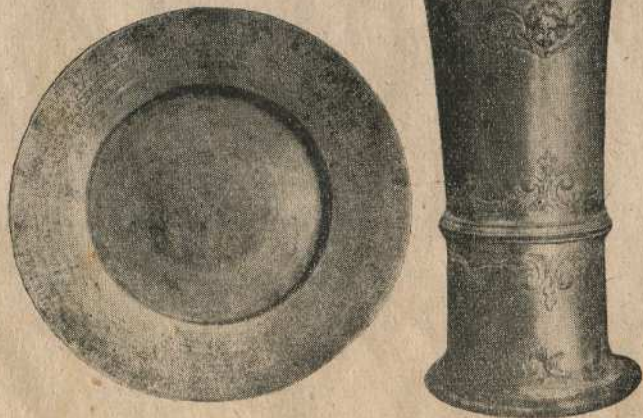
Ady Endre (1877–1919) szilágysági születésű. — Első verses kötete (1906) nagy vihart támasztott a magyar életben. Hangja új, soha nem hallott. Kegyetlen szavakkal ostorozza népe hibáit, mert látja, hogy feje felett viharfelhők gyűlnek hogy megsemmisítsék. A magyar szellemi megtűnés kezdetét tőle számítják.

Amit egy kis tányér és egy kehely beszél.

Vitézek, mi lehet
E széles föld felett
Szébb dolog a végeknél?
Holott kikeletkor
A sok szép madár szól.
Kivel ember ugyan él;
Mező jó illatot,
Az ég szép harmatot
Ád, ki kedves mindennél.

Ellenség hírére,
Vitézeknek szíve
Gyakorlat ott felbuzdúl;
Sőt azon kívül is,
Csak jó kedvéből is,
Vitéz próbára indul;
Holott sebesedik,
Öl, fog, vitézkedik,
Homlokán vér lecsordúl.

Így énekelt Balassa Bálint a törökvilágbeli végvárak vitézeinek életéről.

Egy végvár vitéz kapitányának emlékét őrzi az a kis ezüst tányér, amelyet képünkön bemutatunk. Ez a kis tányér 1687-ben készült, tehát 260 éves.

A történet, amelyet nekünk elbeszél, a következő:

Szentjobb község 1686-ban a törököktől visszakerült a magyar király birtokába, aki kapitánynak a végvárba jó Bagosi Lászlót küldte. Bagosi László jeles vitéz ember volt s a török-magyar határon álló várból gyakran háborgatta a váradi török basa csapatait. 1687. júniusában egy összecsapás alkalmával Bagosi megsebesült és a török foglya lett. Ide hozták be a várba. Itt egy pár szőlősi református ember viselte gondját. Majd három hetes rabság után sebébe belehalt és a szőlősi reformátusok temették el. Özvegye, Bagosi Lászlóné szül. Józsa Borbála, igen hálás a szőlősi atyafiak iránt, kik urát gondozták. Férjének emlékére pedig Szatmáron, — hová férjének halála után költözött — egy ezüst tányért készíttetett egy pohárral együtt a szőlősi református egyház számára 1687. október 2-án.

A tányér sűrűn teleirt szélén a következők olvashatók:

„Ennehai boldog emlékezetű Isten és haza vitézeinek az felséges II. Leopoldus Romai császár és koronás Magyar királi Szentjobb végvárának hű kapitányának Nemzetes Bagosi László édes uramnak megmaradott árva özvegye Józsa Borbála megtekintvén Szőlősi bírák és lakos uraimnak említett édes uramhoz váradi rabságban való igaz hűséges szolgálatoikat és daikálkodásokat mivel említett édes uram kis falunál az Ér mellett török rabságban Váradra vitetett Dies Junii Anno 1687 holott sebe miatt három heti rabságában életét boldogul letette. Kinek meghidegedett tefemelt is megnevezett szőlősi bírák és lakos uraim tisztességesen eltakarították. Én is istenes indulatomból édes uram emlékezetére csináltattam ezen ezüst tányért egy pohárral együtt. Kívánom, élienek ő kegyelmek Isten tisztességére, lelkeknek hasznára. Szatmárt Dies 2 octobris Anno 1687.”

Ez a kis tányér azt is beszél nekünk, hogy a török uralom idejében Nagyváradon nem volt református templom, hanem ez idő alatt a váradi reformátusok Szőlősrre jártak templomba.

A szőlősi tányér feliratában említett pohár, a képen látható kehellyel együtt, sok viszontagság után halottaiból új életre támadt nagyváradi református egyház tulajdonába került. A megrongált kelyhet a nagyváradi egyház megújította, amint azt a körösparti (nagyváradi-olaszi) templom nagy kelyhén található írás tudomásunkra adja a következőkben: «A NVáradi Ref. Ekklésia Bagosi László özvegye Józsa Borbálától A. 1687 adatott régi romlott poharat ezen formára készíttette Keresztési József ur Pred. Debrecenben Büttösi István által 1784-dik esztendőben.»

A képen látható kehely ma is meg van. A nagyváradi református egyház a tányérral együtt visszaadta azt a váradszőlősi atyafiaknak. Hadd intse, hadd buzdítsa őket ez a kehely és ez a beszédes

tányér, hogy a hajdani váradszölösi egyházat visszaállítani igyekezzenek régi szépségében.

Az történt ugyanis, hogy a szölösi eklézsia, — amelynek temploma a török világ után a templomot még mindig nélkülöző nagyváradi reformátusoknak is temploma volt — 1732-ben megszűnt. Ebben az évben a szölösielek lelkipásztora, Györi András, Harsányba távozott s az atyafiak összebeszéltek: »Nosza koma, sógor, ne hozunk papot, hadd pihenjen az eklézsia!« Úgy is cselekedtek. Hat hónap telt el így. Akkor a váradi biboros püspök plébánost küldött az üres paróchiára, a református egyház pedig azóta — több mint kétszáz év óta — állandóan »pihen«. A szölösielek későn siratták a maguk bolondságát. (A nagyváradi református eklézsianak protokolluma: 14. lap.) Mikor aztán vallásukat nem gyakorolhatták, Fugyivásárhelyre jártak templomba. Az úrasztalára való edényeket is odavitték. Önnét kerültek az edények Nagyváradra. A szölösi eklézsiahoz hasonlóan szűnt meg sok régi református eklézsia. Amely faluból kiveszett a pásztor, ott szétszóródott a nyáj is. A magyar reformátusok helyét mások foglalták el. Beteljesedett rajtuk az íge: »megverem a pásztorát és elszélednek a nyájnak juhai.« (Máté 26, 31.)

TEVELED AZ ISTEN.

*Az Istenhez gyöngye szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.*

*Elvesztetted szegény, kóbor magadat:
Ha szabad: segítsen az Isten.*

*Perc-barátok kedve már elköltözött:
Bújk között itt lesz tán az Isten.*

*E szép élet nem sok örömet hozott:
Gondozott azonban az Isten.*

*Az Istenhez gyöngye szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.*

ADY ENDRE

Gyász-képelés.

Írta: SÁRKÓZI LAJOS szatmárnémeti lelkipásztor.

Jelenlegi írásomból okulhat a világ, ha van hozzávaló értelme. Az benne a tanulság: hogyan süpped iszapba, ami szent; hogyan torzul nevetésre a siralmas arc, ha illetéktelen, hebe-hurgya beavatkozás háborítja meg a tisztességet. Szivre-menő intelem az igazából.

A történet megindulása igen szomorú. Megrázóan fájdalmas. Temetés. Huszonöt éves asszonyka a halott, kinek ravatalánál fiatal férj, két pöttömnyi árva, öreg szülő, szép sereg atyafiság hullatja könnyeit. A gyász pompáját szinezi a májusi vasárnap alkonyi áhítata, a résztvevő nagy gyülekezet, a virágerdő. Amint rázendít a dalárda, feljajdul menten minden jótét-lélek. Pogány az, akit érintetlenül hagy az ilyen szívetfacsaró ünnepség.

Az öreg lelkipásztor is meghatódottan rebegi el az előfohászt. Minden arcon ott ül az őszinte bánat lesújtó, szent komorsága...

Mint mikor a jótékonyan permetező borulaton átverődik a ragyahányó napfény: ime ilyen kelletlen, bántó derűt vált ki az a hórihorgas ember, aki most a tornácról egyszeriben az udvarra hurcolkodik. Korosabb legényféle. Kétségkívül művész-lélek. Rozoga fényképező masinát peckel szembe a koporsóval, főként a pappal. Jósándék vezet, kedveskedni akar, de minden ügybuzgalma merő visszásság. Az efféle fáradozásban nem igen van köszönet.

Aztán mütétbe fog. Tempósan, bögyösködve, mint kakas a birodalmában. Alábujik a fekete lepelnek, majd kikászálódik alóla. Irányít, igazít, tesz-vesz, amint dukál.

Az ősz prédikátor tudománya kárbavész. A hangulat és figyelem a hórihorgashoz szegődik. Akadnak ugyan, akik megcsóválják a fejüket: ejnye, ejnye! De ennél a rosszalásnál tovább nem merészkednek, már csak a botrány miatt sem. A többség kaján hunyorgatással magába húzódik. Vannak, akik félrekapott ábrázattal ízeseen sandítanak, vagy szemérmesen vigyorognak: ilyet is ritkán szül Hekuba!...

Az íge pedig hangzik, ha bosszúságtól remegőn is. Egytől-egyig mind lepereg a lelkekről, mint ama bizonyos falra-hányt borsó. Az öreg tiszteletes hasztalan háritgatja széles mozdulataival a veszedelmet: a fényképező mester oda se hederít. Az pedig nem látszik célirányosnak, hogy szünet engedélyeztessék a műalkotásra, mert ez nemcsak szokatlan, hanem egyenesen meghátrálás, ami az ellenfél

győzelmét domboritáná ki, sőt amit a rosszakarat egyébként is kihasználhat: »Belesült az öreg!« Hát csak folyik az ádáz ütközet a végkimerülésig...

Voltaképpen azonban még csak most kezdődik. Mert ime a hórihorgas alak eljátszván a feketekörűli bújósdit, kőútra indul, hogy a sokadalmat belealkalmazza szép akkurátosan a masinacsőbe.

Először az öreg szónok közelébe sompolyog. Feszés állásba csapja magát, intő jéléül neki:

— Most hagyj fel a hadonászással!

A fakó palást rándul, a ráncos homlok sűrűbbre redőzik. De a beszéd folyik hűséggel. Ámbár való igazában az öreg kopakban ilyen bűnös óhaj is susorog:

— Én Uram-Teremtőm! Óh ha valaki odalapítana neki egy gyászkepelést! ...

A művész tovább kóringyál. Most a káplán süvegét hagyja helybe s egyik lábát leveszi a másik lába térgyéről, miközben a palástját is megigazitja. A tiszteletes a mester füléhez magasodik, motyog neki valamit, alkalmasint ezt:

— Sziveskedjék magát innen elhordani!

De ökegyelme fölényesen legyint, mintha így suhintana vissza:

— Bisd rám, ehhez én jobban értek! ...

Aztán a tömegben is végig nyájaskodik. Utoljára a ravatalnál csillogtatja meg ügyességét. A koszorúk szalagjait kisimogatja, majd V-be állítja a gyászolókat. Egyik másik ellenkezik, de azért valamennyi betörik. Hiába a fénykép nagyhatalom! A hiúság ördöge nagyon erős. Kitüntetésként osztja kegyét. Legkivált így, dicsőségéből.

Nagyiszteletű uram nagy küzdelmesen, de szerencsésen a beszéd ámenjéhez érkezett. Hála Istennek itt az imádságig tarthat egy szusszantást, mialatt a hóri-horgas is elkészül műremekével. Igen ám, de ökegyelme is várakozásba helyezkedik. Mért ne? Ez neki is kijár. Aztán ki tudná, hátha ilyen gondolat is megvillan a gézengúz művész elméjében:

— Tudom én a módit, hogy valamirevaló szónokot tátott szájjal illik lefotografálni! ...

Mit tehet mást a lelki Atya, beletörődik sorsába, s rövid szünet után imába mélyül.

Műalkotó barátunk is munkához lát. Alabújik ujfent a feketének s némi szöszmötölés után a lepel alól kinyujtott tenyerével intget a ravatalnak, hogy kissé huzódjék jobbra. Eszembe ötlik, hogy a városi főmester is szakasztottan így terelgette a tornyunkat, mikor a templomunkat fényképezte.

Az integetésnek van annyi foganatja, hogy a sokadalom lázas fészkelődésbe izgul. Következik a sorsdöntő pillanat, mikor a bűvös lemezre, mint valami tulvilági tájra, áttelepül a szomorú

halotti gyülekezet. Pózba illeszkednek, nyakkendőket igazítanak, bajuszokat pödörnek s még a gyászosok is megélenkülnek és soraköznak. Uram bocsá! — ni te, ni — ebben a roppant ideg feszültségben káprázatba esik az ember: mintha jómaga a halott is tápázkodnék, hogy ki ne maradjon az emlékfoglalatból.

Esdheti az öreg tiszteletes száz buzgóssággal is a menyeyi Gileád balzsamát a vérző szivekre: a jó Istenen kívül alig hallgatja valaki. Most minden szem a mesterre tapad, aki a cső mellé áll s jobb kezét magasra emelve, néma ajkával is érthetően int az Úr bánatos seregének:

— Mosolygó arcot kérek! ...

Itt már az ősz igehirdető végkép elveszti türelmét és önuralmát. Mégis csak borzasztó, hogy senki sem akad, aki leszerelné a berzenkedő atyafit. Ugy teremt hát rendet, ahogyan sebtében átviharzik a lelkén. Félbeszakítja imáját és odacsördít kegyesen a képelő salabakterhez:

— Pattintsa el már, kérem! ...

A művész úr parányit sem zökken ki sodrából. Tökéletes higgadsággal végzi a »pattintást«. S ha már a papnak szabad a közbeszólás, őmaga hatásosabb kiáltványt intéz a gyászsereghez:

— Még egy felvételt! ... Köszönöm ...

A műtét sikere teljes ...

Csak a temetés szent komolyságát fröcskölte be a mocskok.

S a gyászoló lelkek arcán a Miatyánk alatt mintha a megbánás és döbbenet váltaná fel az előbb megörökített »mosolygópillanatot«.

Az Isten-kereső lárma.

Neved sem értem, Istenem,
De van két árva, nagy szemem
S annyi bolondot látok,
Hogy e sok bolondságból
Nagy ijedelmemben,
Uram, hozzád kiálltok.

Próbáltam sokféle mesét,
De, hajh, egyik se volt elég:
Szívemben, idegimben
Kiabáló, nagy lárma
Téged keres, Fölség,
Isten, a Tied minden.

Ady Endre

A mi kincseink.

Nagyvárad református árvaházunk vezetőségének, felnőtt és ifjú barátainak az a legfőbb törekvése, hogy az anyagi gondoskodás által és mellett a mi kis árváink érezzenek meg valamit a szülő szeretetnek és a családi otthonnak melegségéből. Árvaházunknak semmiféle ingatlana sincs. Az egyetlen tőke, ami fenntartására szolgál, a királyhágómelléki reformátusok szeretete. Árvaházunk is, mint minden egyházi intézményünk arra szolgál, hogy Istennek a gyermekei ajándékaikkal és áldozatkészségükkel bebizonyíthassák Isten iránti hálájukat és szeretetüket. Jézus a kis árvagyermekre mutat és tőlünk azt kérdezi: «Szeretsz-e engem?» «Mert amennyiben jót cselekszel eggyel az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedted meg.» Ennél szebben soha senki sem fejezte ki a kicsinyek, árvák, szegények iránti szeretetét, mint Jézus, aki azonosítja magát velük. Az őskeresztyének a szegényeket «a gyülekezet kincsei»-nek nevezték. Szerető gondoskodásuk, áldozatuk boldog felelet volt. Krisztus kérdésére: «Uram, Te tudod, hogy én szeretlek téged!»

Isten világában a törvény: «aki bőven adakozik, annál inkább gazdagodik és aki mást felüldít, maga is üldül.» (Péld. 11 : 25.) Sok jószívű adakozó bizonyítja ezt anyagi vonatkozásban, de sokkal nyilvánvalóbb bizonyosság ez lelki téren. Aki a maga lelki kincseiből bőven ad másoknak, gazdagszik lelki kincsekben és akkor érzi magát leggazdagabbnak, mikor az egész életét odaadja másoknak.

Erről a lelki gazdagodásról tehetnek bizonyosságot az árvaház ifjú barátai, akik vasárnapról-vasárnapra gyalog vagy vonaton, elmennek egy-egy gyülekezetbe. Délelőtt templomi ünnepséget, délután istentiszteletet tartanak, azután foglalkoznak a gyermekekkel (játék, mese, bábszínház), az ifjakkal, este pedig műsoros előadást rendeznek az egész gyülekezet számára. Az Isten dicsőségére végzett szolgálat áldásáról maga Isten gondoskodik. Az egész nap adományok árvaházunk céljait szolgálják. Hosszú volna reámutatni a lelki áldásokra, amelyekben az árvaház barátai gazdagodnak.

mialatt szolgálnak másokért, másoknak. Hetenként háromszor gyűlnek össze az árvaházban vagy a Körösparton. Ezek az alkalmak a szellemi és lelki kincsek gyűjtésének, a lelki gondozásnak az áldott alkalmai: igehirdetés és hallgatás, előadások az ifjúság problémáiról, idegen nyelvek tanulása, a műsort előkészítő próbák a bizonyosságai annak, hogyan növekednek és gazdagodnak azok, akik másokért szolgálnak. Ifjaink, akik a jövőben népünk vezetői lesznek és népünk vasárnaponként találkoznak egymással, lélekben és megszeretik egymást.

Ime, hogy lesznek kincsekké sokak számára a mi kis árváink.

Paksy-Kiss Sándor.

Levél árvaházunkba.

*Irok most, hiszen már csitulnak a vészek:
Ott a Körös partja mellett megvan-e még
az a kicsi fészek?*

*Vannak-e ott most is árva kis gyerekek?
Főz-e most is, ruház, ápol s imádkozik
a régi szeretet?*

*A szeretet szava most is nevel, oktat?
S házatokba sok telt csomag, sok szeretet
Most is bekopogtat?*

*A szeretet oda most is csak úgy árad?
Árváinkat jövődönknak megtartani
úgy-e, el nem fárad?*

*A kis árvasereg most is Krisztus népe?
Úgy-e ott van, most is ott van házatokban
az áldott, szent béke?*

*A testvér pártája most is olyan fehér?
S az asztalon most is olyan áldott, békés
a megosztott kenyér?*

*A vidámság, jókedv nem halt ki azóta?
A kis arvák szívében, ajkán most is terem
ének, vidám nóta?*

*Árvaházatokban vannak még galambok?
S szívetekhez most is olyan közel zúgnak
a szomszéd harangok?*

*Tudom, hogy ott most is minden, minden régi,
Mert ennek a szent hajléknak alapköve:
a szeretet — éji.*

Szepesi Nils István.

Krisztust szolgáló leányokat vár a kolozsvári Református Diakonissza Intézet.

Egyházunkban a régi keresztyének rendje szerint a szeretetmunka végzésére női lelkek is vállalkoznak s őket az egyház Diakonissza Intézete képzi ki s egész életükön át, mint anyaház gondozza és védi.

Ma az erdélyi s királyhágómelléki egyházkerületek területén árvaházakban, napköziotthonokban, kórházakban, gyülekezetek szeretetmunkájában és szociális szolgálatban, továbbá leánynevelő intézetekben 40 diakonissza testvér szolgál. A Diakonissza Intézet kolozsvári kórháza mellett levő képzőben 10 leány hallgatja a tanfolyamot.

Az új tanfolyamra egyházunk nagyon szükséges szeretetmunkájába vár újabb leányokat. Felvételük feltétele a Krisztusban való hit s munkás élet. 18—30 év közötti leányok, gyermektelen öze-

gyek jelentkezhetnek felvételre. Különös méltánylást érdemlő esetben 35 évig is felvehetők. Iskolai végzettség nincs kikötve. Elemi iskolát járt leányok is felvehetők, ha tanulni kész s jó előhaladásu leányok.

Az érdeklődőknek részletes tájékoztatót készséggel küld az Intézet igazg. lelkesze: Dr. Borbáth Dániel CLUJ Str. Calvin 2.

E hívást juttassuk el minél több olyan lányhoz, kikhez ez szól. Új helyzetünkben sok diakonisszára váró feladat van és aránylag kevés egyházunk diakonisszáinak száma.

A szatmári Lánchos-templom.

A szatmári és környékbeli reformátusságnak mindig drága és féltett kincse volt és az ma is a Lánchos-templom, mely nevét, a templomot, illetve a cintermet és a templom-előtti teret körülvevő vaslánc kerítéstől kapta. Ezt a templomot 1788—1807-ig, tehát 19 éven át építették elődeink, nagy szorgalommal, izzó lelkesedéssel és sok-sok áldozattal. A templom felszerelése és használatba vétele 1807. szeptember 27-én történt meg nagyszabásu ünnepek keretében, mely ünnepeken nemcsak a helybeli és környékbeli reformátusok, de a tiszántúli egyházkerület vezetői, a debreceni kollégium professzorai és éneklő diákjai is résztvettek és sokan voltak azon Erdélyből is.

Az azóta eltelt 139 év alatt sok hívő lélek éneke és áhítata avatta ezt a templomot az Isten imádasának szert helyévé és sok ihletett ajak hirdette ebben az örök ígét az útmutatásra és vigasztalásra vágyó embereknek. Az egymást felváltó nemzedékek többször kijavították e hajlékon az idő vasfogának rontásait. Legutóbb 1934-ben volt renoválva a Lánchos-templom, mikor a vasláncokat tartó, terméskőből készült oszlopokat betonoszlopokkal cserélték fel és a templomhoz vezető utakat aszfaltburkolattal látták el.

Sajnos, az 1944. évi bombázások alkalmával a Lánchos-templomot is találat érte, minek következtében leszakadt annak a tetőzete, tönkrement a szószék, az úrasztala, erősen megrongálódott a berendezés, az orgona, egyszóval használhatatlanná vált az Isten háza. Azóta a buzgó és templomszerető szatmári népes gyülekezet a fiúgimnázium tornatermében, nagy ünnepeken pedig annak udvarán tartja az istentiszteleteket.

A hadműveletek megszűnése után az egyház vezetősége és tagjai azonnal megkezdték a romok eltakarítását és a romlások helyrehozását. Óriási erőfeszítések és áldozatok után már eljutottunk odáig, hogy a templom új tetőszerkezete elkészült és a monumentális épület új holdfarku cseréppel be van fedve. Azonban hátra van még a mennyezet, szószék, úrasztala készítése, valamint a külső és

első falaknak, az orgonának, padoknak és padlózatnak a kijavitása, melyek még tekintélyes összeget igényelnek. A helyreállítás munkáját azonban — Isten segítségével — folytatni akarjuk mindaddig, míg csak régi díszében nem áll templomunk.

A gyülekezet tagjai szinte versenyeznek a munkában és áldozásban, csak hogy minél előbb a Láncos-templomban énekelhessenek és imádkozhassanak újra és ott hallgathassák az Isten ígését. Már eddig is valóban megható volt látni, mikor férfiak és nők, öregek és ifjak, reformátusok és katolikusok, szellemi és fizikai munkások napokon át takarították a romokat és kézből-kézbe adva szállították fel a cserepeket és egyéb anyagokat a templom padlására. Számokban szinte kifejezhetetlen annak a segítségnek értéke, melyet a templom újraépítésénél a gyülekezet tagjai munkában nyújtottak és még értékesebb az a példaadás, mellyel bizonyosságát szolgáltatott annak, hogy lehet az Isten ügyéért önzetlenül munkálkodni és áldozni. Kétségtelenül nagy erőfeszítésnek és áldozásnak ideje ez a gyülekezet életében. Majdnem erejét felülmúló feladat. De azért nem csüggedünk, mert hisszük, hogy ebben az Isten ügyéért való munkában és áldozásban segítségünkre lesznek mindazok, akiket valami kedves emlék fűz a Láncos-templomhoz és akiket az isteni gondviselés, ezekben a próbáltatásos időkben, minden nagyobb csapástól és veszteségtől megóvott. Igen, mi Istenben bízva reméljük azt, hogy a hívő emberek áldozatából felépül újra a Láncos-templom, hogy még évszázadokon keresztül betölthesse szent és magas szent hivatását az örökkévaló Isten dicsőségére.

Úgy legyen.

Szatmárnémeti, 1946. szeptember 16.

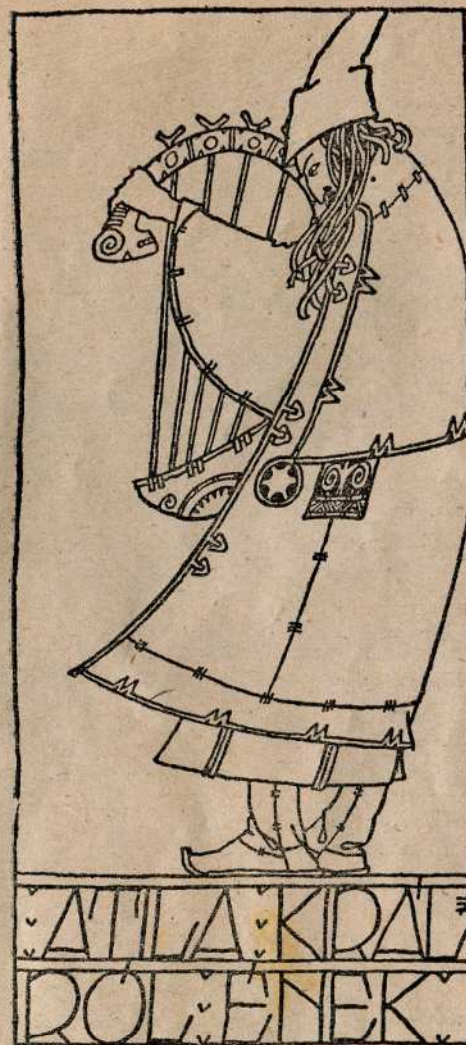
Boros Jenő

szatmári református lelkipásztor.

Ige és Imádság.

Jóllehet az Isten mint mindentudó, mindenféle nyelven és akármilyen beszédből álljon a könyörgés, csak töredelmes szívből és aláztos lélekből származzék, meghallgatja: mindazonáltal igen hasznos dolognak itélem, ha a könyörgő ember, amennyire lehet, a maga imádságát a Szentírás szavaiból szedegeti. Ugyanis kétség nélkül kedvesebb Istennek a maga beszéde, mintsem a világi bölcsesektől talált tereferés cifra stílus.

Borosnyai Nagy Zsigmond 1736.

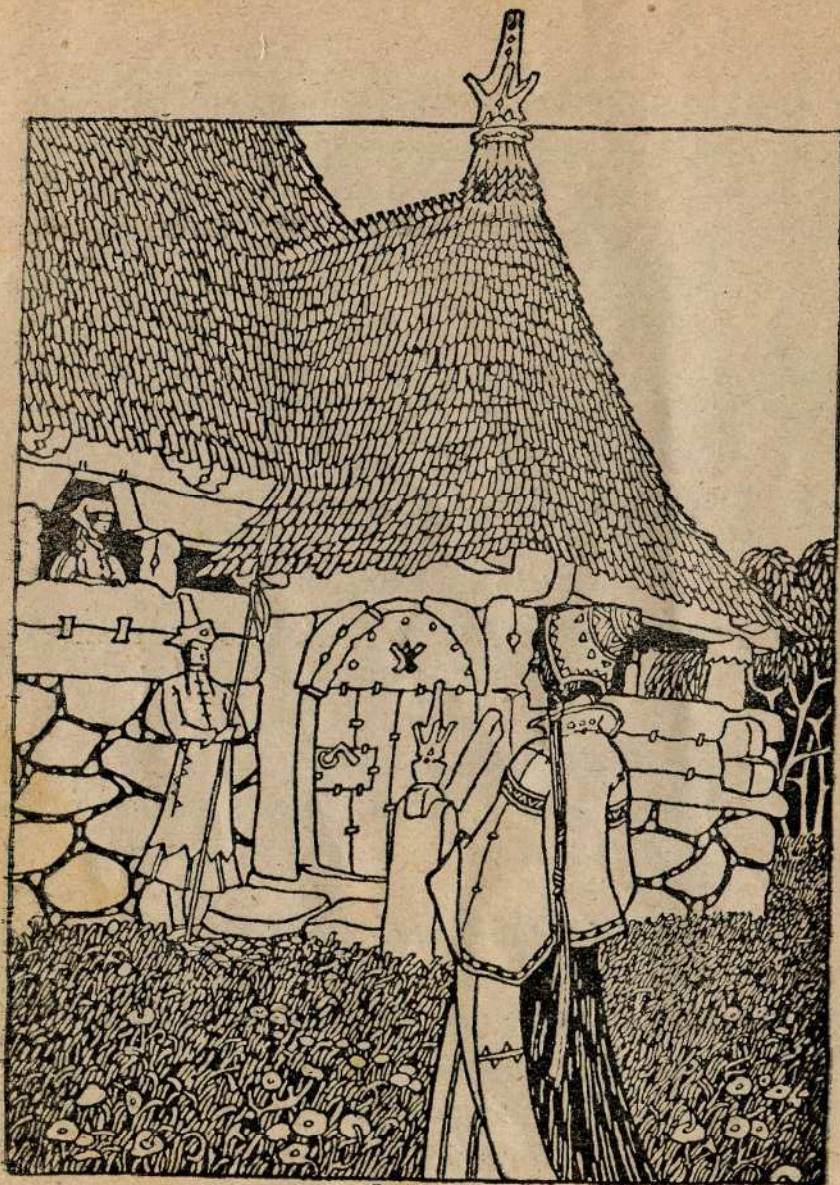

Nagy régi időkről emlékezem mostan: haj öreg
királról nagy régi időben: hallottad-é hírit Atila
királynak: Atila királynak Isten ostorának. —

Szép piros hajnalban két fekete holló
Szála az ablakba Réka ablakába.
Királasszon kérdi —
Miért jöve hozzám két fekete holló
két fekete holló halálnak madara.
Mond az egyik holló: halál van a házban
Mond a másik holló: halál van a házban.
Ki halt meg a házban két fekete holló
két fekete holló halálnak madara
Mond az egyik holló: a te urad halt meg
Mond a másik holló: a te urad halt meg.

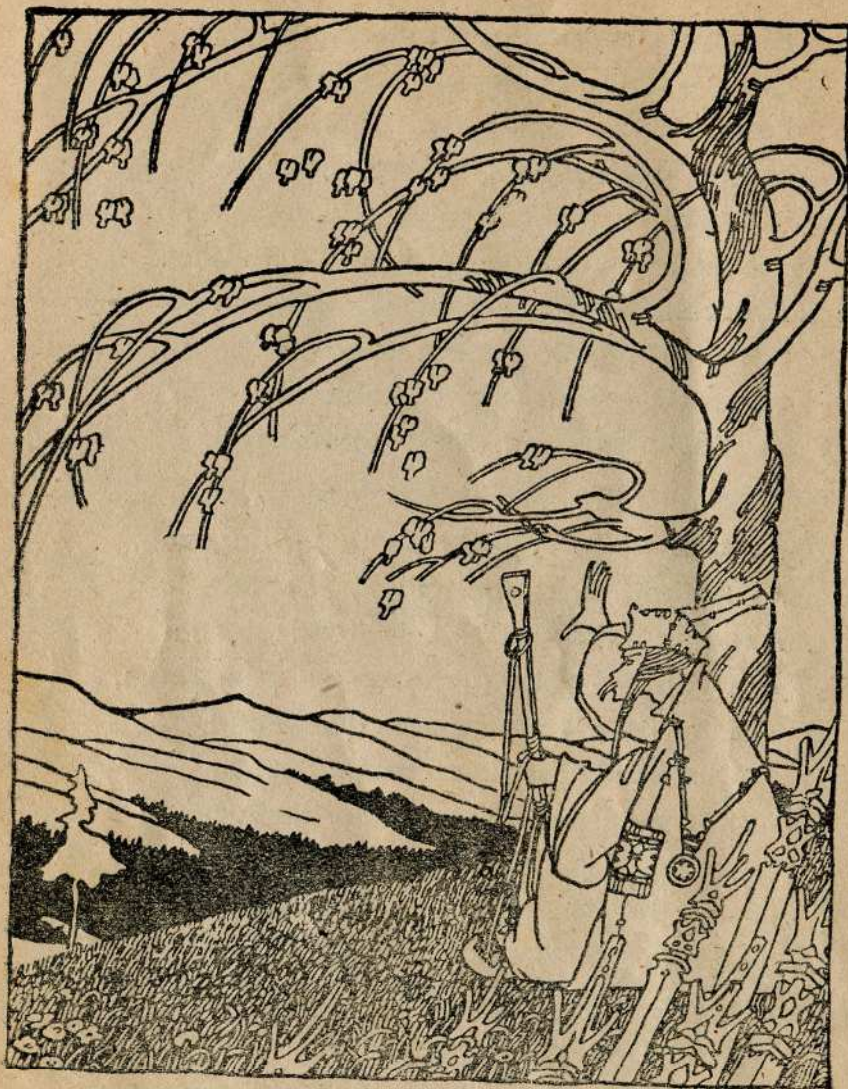
Menyen a királyné nagy Réka királyné
menyen az urához cifra palotába —
cifra palotának pántos kapujába
a küszöbön áll a fegyveres istrázsa.
Jó reggelt jó reggelt Réka királasszon.
Jó reggelt jó reggelt fegyveres istrázsa.

Kilincsét megfogja, kapuját megrázza,
Cifra palotának kapuja bezárva
kapuja bezárva kinyitva ablaka
szőke királasszon kikönyököl rajta.

Felnéz a királné nagy Réka királné
Udvarra bejönnek két királurfiak.
Jöjjetek jöjjetek két királurfiak
cifra palotának kapuja bezárva
kapuja bezárva kinyitva ablaka
szőke királasszon kikönyököl rajta.

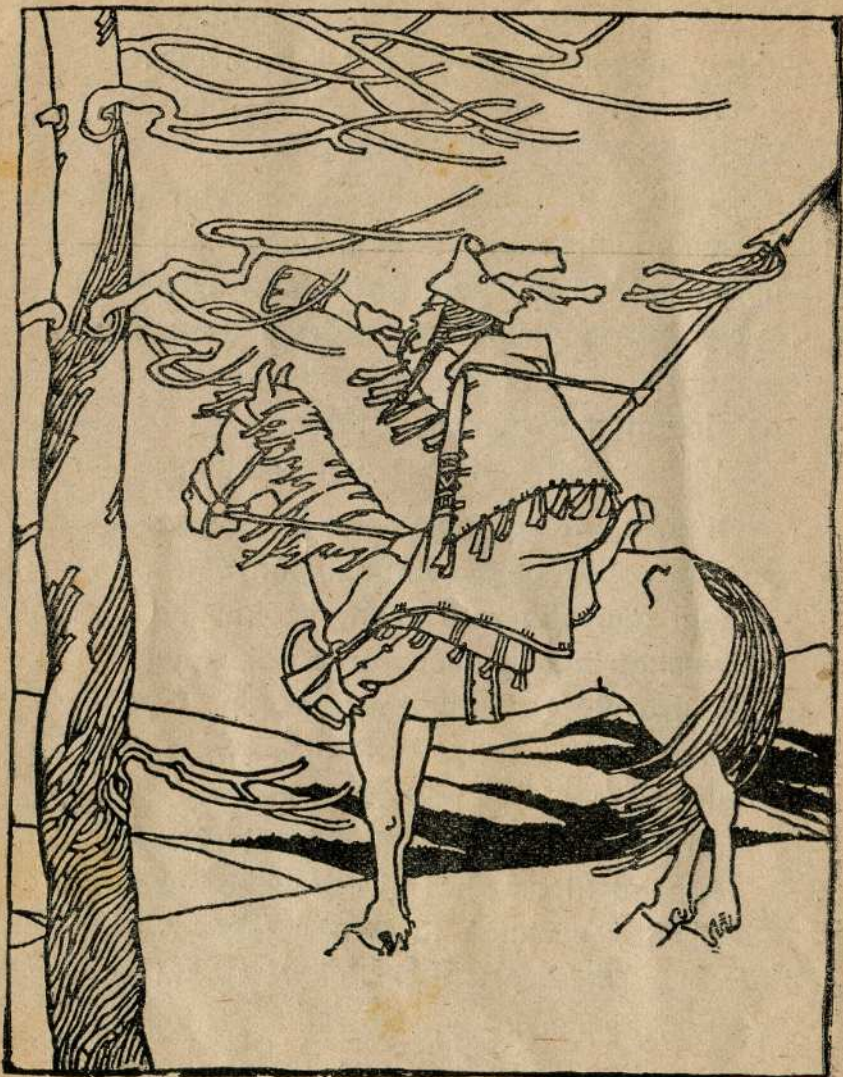
Ablak alá mennek két királurfiak
Jó reggelt jó reggelt aj, te királasszon.
Jó reggelt jó reggelt tü királurfiak.
Akkor megkérdezi küssebb királurfi:
Hól vagyon hól vagyon az én édesapám,
Bizony itten vagyon a te édesapád,
Az ágyasházába lakodalmas ágyba.
Akkor megszollítá nagyobb királurfi
Nyissad ki az ajtót aj te királasszon
eressz bé eressz bé az édesapámhoz.
Várjatok várjatok tü királurfiak
haéd mossam meg elébb liliomorcámat
fűsüljem meg elébb aranyos hajamot.
Az mikor megmosá liliom-orcáját

Mikor felfűsülte szép aranyos haját
 akkor megént mondják két királurfiak:
 Nyissad ki az ajtót aj, te gonosz asszon.,
 Várjatok várjatok tü királurfiak:
 hadd ötözzem elébb selyembe-bársonyba
 selyembe-bársonyba ünnepi gúnyámba
 innepi gúnyámba vont arany szoknyámba
 selyemkatrincámba szép piros csizmámba
 a mejjrevalómat vessem a mejjemre
 a fejrevalómat tegyem a fejemre
 bogláros mentémet karcsu termetemre.

Mikor felötözék selyembe bársonyba
 selyembe bársonyba ünnepi gúnyába
 ünnepi gúnyába vont arany szoknyába
 selyemkatrincába szép piros csizmába
 a mejjrevalóját mejjire vetette
 a főrevalóját a fejire tette
 bogláros mentéjét karcsu termetére
 akkor megént mondják két királurfiak:

Nyissad ki az ajtót aj, te gyilkos asszon:
 Várjatok várjatok tü királurfiak
 Elveszett a kóccsa meg kéne keresni.
 Vártak, nem nyitotta, feltörék az ajtót:
 Benn az ágyasházban lakodalmas ágyban

lakodalmas ágyban haj halottas ágyban
 fekszik a királ a világ királa
 mejjire ráomlik nagy hosszú szakálla
 aj véres szakálla Atila királnak.

Oda menyen oda nagy Réka királné
 kötögeti urát, aj, de az nem hallja.

Oda menyen oda a nagyobbik fia
 kötögeti apját, meg se moccan rája.

Oda menyen oda a legküssebb fia
 Csaba királurfi s elfakada sirva:
 Apám édesapám szójjon csak égyet bár
 ne hagyjon ne hagyjon múnket ojan árván.

Nagy Atila királ ime megmozdúla
 vére megindula s holtába szól vala:
 Nem szólhatok fiam szegény árva fiam
 met megölt éngemet ez a gonosz asszon
 amikor megölelt halál vót a karja
 amikor megcsókolt méreg vót az ajka
 haj idegen asszon átkozott a fajja.
 Elhallgat a királ vére is megállla
 soha soha többet meg sem is szólala.
 Siratozza urát nagy Réka királné
 siratja siratja ugy meg is siratja
 szive meghasado, szörnyü halált hala.

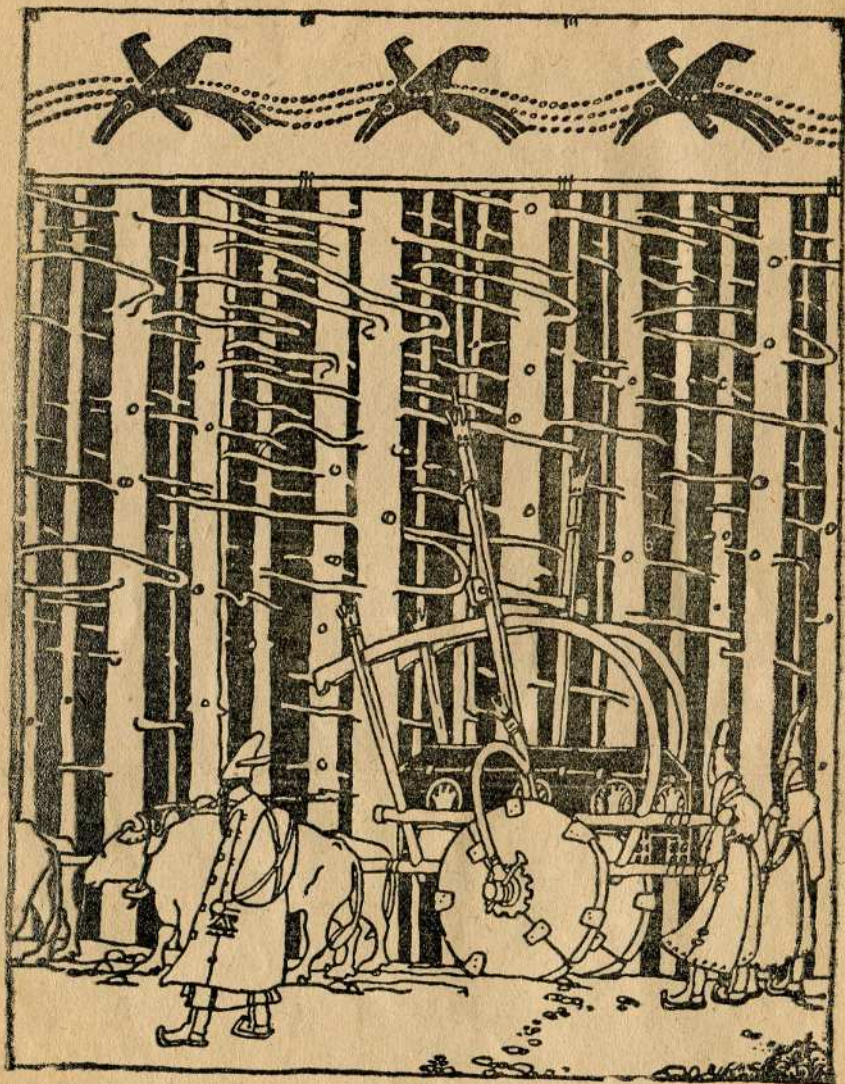
Hóhérok hóhérok királi hóhérok
 fogjátok vigyétek gyilkos királasszont.
 Megfogták az asszont bevették a vízbe
 bevették a vízbe, a víz kivetette,
 bevették a földbe, föld is kivetette,
 bevették a tűzbe, a tűz megégette.
 Tűz emészti testét szélvész tépi lelkét
 az átkozott lelkét.

Vitézek vitézek szép dali vitézek
 vérrel sirassatok
 fehérhaju vének, tü asszonyok szüzek,
 gyászba ötözzetek
 jó vitézek vére a földet áztassa
 fejrénépek könnye a vizet árassza,
 Énekmondó rendek, regősek kobzosok
 a hurt ajjazzátok,
 mondjátok éneket regét regéljete
 nagy nehéz csatákról a világ uráról
 Isten ostoráról Atila királról.
 Kovácsok kovácsok udvari kovácsok
 mostanitul fogvást koporsót csináltok
 koporsót csináltok aranyból ezüsből
 koporsót csináltok szép fekete vasból
 feküdjék a királ aranyban ezüstben
 aludjék a királ szép fekete vasban
 nyugodjék a királ nagy nyugodalomban.

Tátosok, tátosok, aj tü látó vének
 áldomást álljatok lobogjon a lángja
 lobogjon a lángja füstöljön a füstje,
 hibátlan csikónak csorogjon a vére.
 Hét napig mindennap mind az egész világ
 az urát sirassa a torát torolja
 Hét napig mindennap reggeltől estvélig
 a bucsuztatóját ezer sip sipolja,
 Hét napig mindennap estvétől reggelig
 lobogó láng égjen nagy hegyeknek ormán
 Aki sohasem sirt sirjon az is mostan
 A kiapadott szem fakadjon meg újra.

Jönnek már jönnek már reggeltől estvélig
 estvétől éjfélig, éjféltől reggelig,
 Harmatos hajnalban odajönnek oda,
 nyargalton nyargalvást jó lovas vitézek
 Hévséges időben fényes álló délben
 oda jönnek oda asszonyok gyermekek.
 Csillagos estére fekete éjféltre,
 oda jönnek oda fehérhaju vének.
 Hét napig mindennap ez az egész világ
 az urát siratá, a torát torolá.
 Hét napig mindennap reggeltől estvélig
 ezer sip sipolá a bucsuztatóját.

Hét napig mindennap estvétől reggelig
 lobogó lang égett nagy hegyeknek ormán.
 Temérdek pap állá, néz vala sok néző
 Csikócsont mond vala nagy titkos jövendőt:
 Róva van a róvás olvasom az irást
 aj látom a látást aj hallom a sirást
 tűz oltja a tüzet viz issza a vizet
 nyil a nyilat fogja, vér a vért felissza.
 Napnyugodot felől nagy zivatar támad
 naptámadat felül nap többet nem támad
 nap többet nem támad.

Nyolcadnapra aztán csendes lön a világ
 Nyolcadnapra aztán temeték a királt —
 Viszik már viszik már nagy Atila királt
 húsz fekete bihal huzza koporsóját
 vele menyen ezer kopjás katonája
 koporsója megett menyen két árvája.

szél menyen előtte köd menyen utána
 szegény székely népe ameddig csak látja
 sirva néz utána, sirva néz utána.

Az „Atila Királról ének“ Koós Károly műve, aki a képeket
 kézzel metszette és legelőször a saját nyomdájában adta ki.

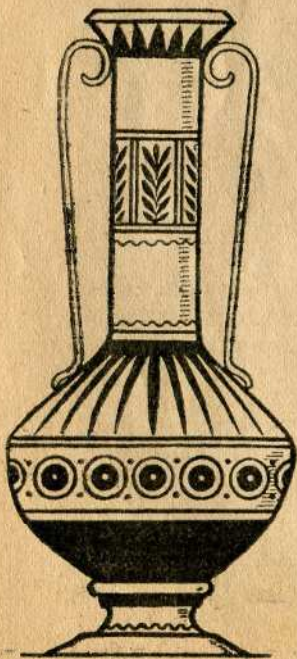
Világ Világossága

Magas állványon nyitott Biblia
Mögötte szikár gyertyaláng lobog.
Ember sehol.
Ez az Ige —
Akit talán mindenki elhagyott.
Ketten vannak csak: a Könyv és a Fény.
Ez az Ige — Világ végén talán,
Vagy kezdetén.
Úgy érzem most:
Világ végén talán.

Ez az Ige:
Társtalan fölség, fölséges Magány.
Ki bírja ki?
Ember nem bírja ki.
Poéta ki nem bírja
Ezt a magányt —
Csak a Világ Költője,
Ki verseit a Végtelenbe írja.
Ez az Ige.

Nem a megszokott kép.
Nincsen gyülekezet.
A családi kör nem üli körül.
Nézd, be szikáran lángol,
Félelmesen világol.
Önmagának örül.
Világok tornyosodtak fel Őléből,
S vissza világok hullnak Őlébe.
S nézd, mily magára van:
Még egy szerzetes sem hajol fölébe.

Költő, — ha egyszer minden elhagyott.
S nyitott lelkeddel magadra maradsz,
Magadra, mint a nyitott Biblia,
Magas polcon és olvasatlanul:
Szövétnék légy, ki ég,
Önmagának elég —
S egyedül lenni Istentől tanul.

REMÉNYIK SÁNDOR.

Az erősebb

Régen egyszer, iskolás korunkban. Török István helyett Gara Sándort csapta föl a tanító ur valami gazembersegert. István már meg se tudta volna mondani, mi volt a vetség, csak valami szétmálolt bibictojásra emlékezett a kis barba asztalon s mellette a tanító ur pipájára. De hogy ő hogy csempészte a pipába a bibictojást, hogy nyomta szét a rosszemű öreg tanító az ujjával, milyen nagy hargagra gerjedt és hogy is esett, hogy ő helyette Gara Sándor maradt a pácban, meg nem tudta volna mondani. Hanem az a remegés még mintha most is élt volna a tagjaiban, ami akkor elfogta, mikor hang nélkül nézte végig, hogy szenved miatta a társa. És élt benne az a tekintet is, ahogy akkor nézett rá a Sanyi, mikor összeszorított fogakkal, riadtan, előregörnyedve, a jobblabat kisse maga után húzva, hosszú, eseten kezeit erőltlenül lógatva visszament a helyére. Rémult és értetlen volt a szeme, szemrehányó és szomorú és Ptsta éjszaka vele álmódott és az anyja mellé bujt e szemek elől, melyek minduntalan őt nézték. De elmúlt egy nap, két nap, és lassanként fölengedett a féltelme, mikor látta, hogy Sanyi nem áll bosszút a sérelemért. Az önvád pedig, ami eleinte nyugtalanította, valahányszor a Sanyi ránézett, lassan átalakult a másik elleni vaddá, anélkül, hogy maga is észrevette volna, és valami kedvetlenséget árasztott belé, valahányszor összetalálkoztak. »Gyáva« — vont a vállát ilyenkor, ezzel erősítve magát. De nem szívesen találkozott a fiúval s ha messziről meglátta, inkább kerülő útra tért.

Pedig aztán mégis úgy fordult később, hogy össze-összeakadtak a Dömök Máriáék udvarában úgy vasárnap délután. Később meg együtt is sétálgattak, mert úgy jött ki a sora. A Mária középujt, ő jobbra, a Sándor balra. De ő volt a derekabb, bajszosabb legény és ő volt a Dudás Judi keresztfia is. Mindenki tudta, hogy ha az amerikás Dudás Judi lehúnyja a szemét, övé lesz a ház a kertek alatt. Mária is tudta nyilván és ezért-e, másért-e, ki tudná, de szívesebben mosolygott jobbra, mint balra. István pedig alig mert a Mária nézni, mert hátha Sándor is oldalvást néz és akkor összetalálkozik a szemük. No, nem soká kellett attól se félni. Sándor elmaradt és ősz felé már csak ketten nézegették az ökörnyalat. Karácsonykor meg odaakasztotta Mária az István katonaruhás képét az ágya fölé. Aznap délután, hogy először hirdették őket, megint összetalálkozott a két legény a vizparton. Akkor is szakasztott olyan volt a

nézése Sándornak, mint akkor, régen. És Istvánt elfogta a borzongás. Valami mintha nyomta volna a mellét. Ez a bűdös cigaretta — rándított a vállán és eldobta, mert azt hitte, annak a füstje ment mellére.

Félesztendeig aztán nem is sokat látták egymást, meg nem is hallottak egymásról. Zavaros idők jártak. Sándort mindjárt az elején elvitték. István is alig aludta ki a lakodalmi mámort, hozták a behívót neki is. Mikor visszakerültek, épen úgy esett, hogy a többi falubéli mind hamarébb szabadult, mint ők ketten. Így kimaradtak a feles répából és mivel valami után csak kellett nézni, hát beálltak az uradalom irtásába. De egyikük sem tudta, hogy a másik is ott vállalt munkát, se azt, hogy rajtuk kívül egyetlen falubéli sincs, hanem csupa messziről gyűtt ember, akiknek még a beszédjét is a ig érteni. István azért mégis úgy intézte, hogy inkább azokkal a gyűtt-mentekkel küzködjön egy sorban, csak a Sándorral ne kelljen komázni.

*

István felgyürkődött és átgázolt a patakon. Minden nap megtette ezt az utat, mert e patakon túl volt a Pudvás domb s annak a hajlásában az erdő; ahol dolgoztak. Messziről látta már, hogy a többieknek, mielőtt még munkához csielődtek volna, arra balfelé mutogatott az erdész úr, le se engedte rakni itt a batyujukat. Csak Sándort hagyta ott és összehúzott szemöldökkel fogadta a köszönését, mikor ő odaért, de nem szólt semmit. Igen pontos ember volt az erdész úr, hat óra után félperccel már öklelésre állt a szemöldöke. István vigyázzba csapta magát, mint az örmester úr előtt szokta katoná korában és lélekzetét visszafojtva várta, hogy hát vele mi lesz. De az erdész úr hátratett kézzel elsétált a többiek után és ebből megértette István, hogy ők ketten végzik be máma ezt a darabot.

Embertelen munka volt ez. a vénséges vén tuskóktól megsza- badítani a földet, viaskodni a szívós, ezerféle módon ellenségeskedő gyökerekkel, csonkokkal, szakadásig görnyedezni az ásóval, kapával, neki-neki'endülni a csákánnyal. Nyilván őket tartották legerősebbeknek, azért hagyták itt kettőjüket. De már István is érezte a vállában, derekában a másfélhetes viaskodást, és nyilván a másik is, mert mióta reggel hozzáfogtak, még eszébe se jutott füttyülni. Pedig azelőtt így reggelenként hallotta István messziről, hogy nekieresz- tette néha a hangját, vagy füttyszó repkedett körülötte a levegőben. A furcsa csak az volt a dologban, mintha *zsoltárt formázott volna a nótája*. De röstelt jobban odafigyelni rá, és csak később, mikor nyilván kivehette, mert nagyon harsányan hasította Sándor, hogy »Az Úrnak irgalmát örökké éneklek«, mondom, csak akkor állt meg a fejsze egy pillanatra az István kezében. Ilyet se hallott még, munka

közben zsoltárt énekelni! Ugyan tán a katonáktól hozta-e ezt a szokást a Sándor? No, ő bizony ott egyebeket hallott.

De most hang nélkül dolgozott Sándor is, ő is. Nem csuda, veszett nagy tuskó volt soron. Nem volt mit tenni, ketten mentek neki az öreg bikkfa maradványainak. Most hát úgy igyekeztek mind a ketten, hogy megmutassák, ki mit tud. Csattogott a fejsze, pattogott a forgács, hogy néha csak elkapták a fejüket előle. Lihegve és szuszogva és neki-nekiveselkedve huzakodtak a gyökerekkel és dürták, vajták a földet, hogy jobban hozzáférkedzenek. Folyt már az izzadság a testükön, pedig hűvös szellő indult a dombtetőről. Sándor, akinek már széthasadt a nagy erőlködésben a vállán az inge, megpróbálta féloldaira dönteni a kiásott tönköt, beugrott a gödörbe és nekirugaszkodva kapaszkodott belé, hogy mozdítson rajta. Úgy érezte, mintha recsegnének az inai, de a tönk, az meg se mozdult. Nagy tohonyán ült ott és konokul nézett föl rájuk, mintha csak rö- högne az erőlködésükön.

Most István kezdte a kin'ódást. Könnyedén ugrott le, hogy ne majd megmutatja ő, de alig feszült neki, mindjárt látta, hogy az meg se moccan. Szégyenkezve mászott ki és szó nélkül tágitani kezdtek újból a gödört. Istvánban most már csak az feszkelődött, hogy nyilvánvalóvá vájon, *ki hát az erősebb?* Dühösen törte magát, meghúzódott inait, lélegzeni is alig hagyott időt magának, csak övé legyen a dicsőség, hogy az ő keze alatt mozdul meg a tönk. Sándor egyked- vűen, nyugodtan dolgozott mellette. István homlokán már kidagad- tak az erek és érezte, hogy nem bírja soká ezt az iramot. De még egyszer utoljára birokra kelt a bikkfával. Most se sikerült. Megcsi- kordultak a fogai mérgében, mert nem akart most káromkodni az előtt a Sándor előtt, aki tegnap zsoltárt énekelt az irtásban. Pedig majd szétfeszítette az indulat, és csak úgy gomolyogtak belül a ki- szabadulni akaró, dühös, csúnya szavak. Mert már látta, hogy a má- sik az erősebb. Már látta, hogy az fogja tovább bírni. Látta, hogy a fejsze úgy áll a kezében, amint kell, és ha liheg is és erőlködik is, de nem akarja elhagyni az ereje, mint őt.

És mi lesz, ha az is észreveszi? Itt vannak ketten egyedül. Arra a sűrűségbe, ahol a többiek dolgoznak, be se hallik, ha ő segítségért kiáltana. Ha a Sándorban egyszer felébredne a bosszú, ha eszébe jutna most minden, a bibictójás, a verés, a Mária, aki az övé is lehetett volna. Behajítaná itt valamelyik gödörbe, ráhúzná a földet és mire észrevennék, már messze járhatna.

Anélkül, hogy tudta volna, Sándor felé fordult hirtelen. Az is *ránézett*. És ettől a nézéstől, amitől ideáig mindig félt, *most egy- szeriben maga se tudta hogvan, megnyugodott*. Most nem fűrt felé- szemrehányás, mint máskor, még csak azt a furcsa szomorúságot se találta meg benne, amitől hosszú éveken keresztül úgy borsózott a

háta, mintha a hideg lenné. Nem, a Sándor nézése most inkább jókedvű volt és nyíltanvalóan ki lehetett olvasni belőle azt, ami lecsillapította minden félelmét, mert benne csillogott a munka izgalman túl az a bekésséges jóérzés, hogy lám, milyen jó így együtt dolgozni, egymást támogatva, küzködve a közös ellenség ellen. A bikkfatuskó ellen. Meg ki tudja, tán egyéb ellen is.

— No hallod — szóla t meg reggel óta először Sándor, és fölegyenesegett egy kicsit, hogy megtörje a homlokát — hát ezzel osztán csúnyán meggyűlt a bajunk! Szinte ijedtnék láttalak az előbb. De majd jóra fordul már!

Nevetett és István is elmosolyintotta magát.

— Jóra hát, jóra fordul — erősítette ő is.

— Isten segítségével — tette még hozzá Sándor és újra kétkézre fogta a fejszét.

István erre nem szólt semmit, csak nyelt egyet. De most nem a kikívánczoló káromkodás feszítette ott bévül, hanem valami nagyon szép rőppent fel ott mélyen az Isten segítségével, olyan szép, hogy arra szavakat talán nem is talál. És összeszorította erősen a fogát, mert mindenáron ki akart belőle törni a Dávid király zsolttára az Úrnak irgalmáról, amint a szél tegnap a Sándor állásából hozta fele.

Beléereszkedtek mind a ketten a gödörbe, hogy újra megpróbálkozzanak a tönkkel. Nekifeszítették fiatal testüket, készültek, hogy no most, de alig értek hozzá, még e ő se vették az erejüket, a tönk mintha moccanat volna, aztán csak kifordult az egyik fele. Még csak a gyökerének egyik ágát kellett lecsapni a fejszével. István oldalódult és nekisujtott, de nem volt már elég erő benne, a fejsze kicsúszott a kezéből és neki a foka a Sándor halántékának. Sándor kicsit megtántorodott és fölkiáltott. István halálsápadtan fordult hátra. Sándor arcának a jobb felén véres csík húzódott lefelé. István a véres csíkra meredt és csak akkor tért magához első rémületéből, mikor látta, hogy Sándor letörli a vért az inge ujjával és csak úgy dolgozik tovább. Föl se vette a horzsolást, amit a fejsze fokának az egyik sarka ejtett rajta, az se nagy erővel, mert közben föl fogta félig a tönk, amit érintett. István most már nem tudott parancsolni magának, kitört belőle teljes erejével és szentségével a zsolttár:

»Az Úrnak irgalmát örökké éneklek...«

Sándor vele énekelt.

El-elakadt a hangjuk, egyet-egyet fújtak és lihegtek, de abba nem hagyták.

Most már könnyen engedett a tönk, engedelmesen gurult odébb. Ők ketten pedig ott álltak mellette és úgy néztek egymásra, mint eddig még soha.

— Fáj? — kérdezte István és a sebre mutatott, amiből még most is szivárgott kicsit a vér.

— Nem fáj — nyult oda Sándor. Véres lett a keze egy kicsit, de letörölte.

— A véred — mondta csöndesen és sajnálkozóan István.

— Szenvedtél én miattam — akarta még mondani, de nem jött ki a hang a száján. Sándor így is megértette, sőt felelt is rá. Nagyon lassan mondta és közben a kerges, földes kezét nézte.

— Szükségem volt nekem arra.

Tudták mind a ketten, hogy nem arról a kis mostani könnyű sebről van szó. Hallgattak egy darabig, aztán újra megszólalt Sándor:

— *Én értem is szenvedett valaki...*

István először meghökkenve kapta föl a fejét, mert a Mária gondolt, akit mindig féltett egy kicsit titokban a Sándortól, de aztán megértette, mit akart ezzel mondani a legény és még mélyebbre hajtotta a fejét. Tudta, hogy a másik az erősebb, de már nem fájt neki...

Vargha Tamásné.

Ábel számonkérézése

*Kain, szavam rád most vádat kiált:
Szólj, hova tett-d az atyádfiat?*

*Tagadnál? Bűjnél? Vitát kezdenél?
Hisz kezeden még s Ábelé a vér!*

*Nemrég a földnek békés téreit
Együt birtátok — : szilaj és szelid,*

*Am ölni bujtott önzés, gyűlölet,
S a föld legott siralmak völgye lett,*

*Ábelt Kain, — a jóság és a rút
Vadság megölte, s a nap elborult.*

*A testvérkézben megzúdult a dorong
Zúz, csapkod most is, atok s kín jajong...*

*Haszonvágy, bosszú erőszak, csalás,
Mint fekély terjed, s mind mélyebbre ás,*

*S békéd sehol, egy zúgod, hol saját
Öcséd jaját folyvast ne hallanád,*

*Úgy érzed sokszor: a testvéri vé,
Meiyet ontottál, már-már szádig ér!*

*S te mégis egyre késelel, makacsul,
Hogy jobb ösvényre térj, s megigazulj?!*

*Vagy: mikor fogsz már tébolyod sötét
Szirtjén holtan zúzódni szerteszét? —*

TOMPA LÁSZLO

Névnepok betűsoros jegyzéke.

Aba, régi magyar nemzetseg neve, jan. 26, aug. 16.
Árpád, a honfoglaló magyarok vezére, jan. 5, febr. 10, nov. 26, máj. 6, szept. 11.
Almos, Árpád apja, magyar vezér, február 17, június 1, szept. 1, dec. 18.
Altila, hun király, január 7, aug. 5, nov. 7.
Ákos, a kunok vezére László idején, február 27, április 7, szept. 10.
Aladar, török eredetű név, jan. 23, febr. 20, jul. 4.
Ábel, január 2
Abraham, május 15.
Ádám, december 24.
Adél, jan. 29.
Adorján, szept. 25.
Ágnes, január 21.
Aranyka (Aranka), márc. 11, dec. 2, febr. 8.
Angyalika, május 31, nov. 16.
Ágota, jan. 11, febr. 5, szept. 7.
Apor, január 10.
Atajos, június 21.
Albert, nov. 14.
Amália, október 7.
Ambrus, december 7.
Andras maj. 10, nov. 30.
Anna, június 2, július 26.
Antal, január 17, május 10.
Aron, április 16.

Béla, hun magyar ősi név, jan. 2, ápr. 23, aug. 29, dec. 17.
Bolja, kun vezér neve, jan. 30, szept. 3.
Bogál, Bulcsu vezér apja, márc. 13, jun. 14.
Bulcsu, magyar vezér, márc. 26, jul. 7.
Bódóg, (Boudug vezér) régi magy. név, jan. 14, febr. 28.
Balambér, hun fejedelem, márc. 17, máj. 1, jul. 15.
Bendeguz, Attila apja, hun vezér, márc. 15, aug. 31, dec. 5.
Bolond, magyar vezér, márc. 23, június 8.
Bors, magyar vezér, márc. 29, július 28, okt. 10.
Buda (Bléda, Attila testvére), ápr. 3, szept. 13.

Bator, régi magyar név, aug. 15, okt. 5.
Böngér, kun vezér, április 9, szept. 20.
Balázs, február 3.
Barnabás, június 11.
Bálint, febr. 14.
Benedek, március 21.
Benjamin, március 31.
Berta, aug. 6.
Bertalan, augusztus 24.
Boldizsár, január 6.
Borbála, december 4.

Csaba, hun vezér, Attila fia, ápr. 4, május 4, okt. 24.
Csongor, ősmondai név, ápr. 25, aug. 13, szept. 15.
Csilla, febr. 9, szeptemb. 2, nov. 22.

Dengezik, Attila fia, máj. 18.
Dániel, július 21.
Dávid, december 29.
Dénes, okt. 9.
Dezso, február 11.
Domokos, aug. 4.
Dalma, márc. 16, május 20, aug. 30.
Denge, június 5.

Etele, Attila név magyar alakja, jan. 9, jul. 18, okt. 1.
Ed (Edu), kun-kabar név az Árpádok korából, május 17.
Ete, kun vezér, ápr. 26, nov. 6.
Edömer, kun vezér neve, máj. 7, ápr. 8, aug. 17.
Elemér, régi magyar név, febr. 28, márc. 10, nov. 27.
Előd, magyar honfoglaló vez. egyike, máj. 30, április 17, október 22.
Eörs, régi kun név és magyar vezér neve, június 28, ju. 14, szept. 28.
Ellak, Attila fia, febr. 18, jun. 15, aug. 27.
Emília, november 12.
Ela, febr. 13.
Emőd, aug. 9.
Edit, szept. 16.
Ede, okt. 13.
Emese, ápr. 15, jul. 3, szept. 19.
Enikő, febr. 1, május 9, jul. 16, nov. 14.

Edua, ápr. 6, okt. 14, dec. 12.
Eteleke, (nem azonos a német Adelheid névvel) szept. 23, okt. 8, dec. 16.
Emil, máj. 28.
Emma, ápr. 19, nov. 24.
Ernő, január 12.
Erzsébet, július 8, nov. 19.
Endre, aug. 26.
Eszter, május 24.
Éva, december 24.
Elek, július 17.

Farkas, Árpádokori személy név, aug. 23, okt. 12.
Fábián, január 20.
Ferenc, okt. 4, dec. 3.

Gyula, ősi magyar név s papi méltóság neve, jan. 4, április 12, szept. 17.
Géza, magyar fejedelem, ősi név, jan. 16, febr. 25, április 9, okt. 2.
Gyárfás, ősi név az Árpádok korából, jun. 19.
Gál, okt. 16.
Gyöngyvér, ápr. 27, jul. 10, december 3.
Gyöngyike, febr. 2, nov. 18, október 11.
Gabor, március 24.
Gáspár, január 6.
Gedeon, márc. 28.
Gizella, május 7.
Guszláv, auguszt. 2.
György, április 24.
Győző, aug. 28, dec. 23.
Gergely, febr. 13, március 12, november 17.

Huba, honfoglaló vezér neve, jun. 22, aug. 19, szept. 9, december 14.
Hajnalka, márc. 27, szept. 18, október 27.
Hugó, április 1.
Hedvig, október 17.

Illa, jun. 23, nov. 2, dec. 1.
Iringó, febr. 7, jun. 5, okt. 25.
Ibolya, aug. 7, szeptemb. 14, október 18.
Ida, ápr. 13, szept. 6.

Ilma, ápr. 18, jun. 16, nov. 21.
Jona, május 22, aug. 18.
Imre, november 5.
Irma, május 3.
Irén, Attila egyik fia, junius 18, nov. 17.
Iren, október 20.
István, aug. 20, decemb. 26.
Izabella, aug. 3.

Jenő, ősi magyar név, egyik magyar törzs neve, március 6, július 13, aug. 22.
Janka, május 24.
János, jun. 24, dec. 27.
Jolán, június 9, nov. 20.
József, március 19.
Judit, július 30, december 10.
Julia, Julianna, febr. 16, május 21.
Jutas, Árpád egyik fia, augusztus 14.
Jakab, július 25.

Kadosa, hun-magyar név, június 17, szept. 27, okt. 6.
Kálmán, október 13.
Károly, jan. 28, nov. 4.
Katalin, április 30, nov. 25.
Kaza, egyik magyar törzs neve, augusztus 8.
Kázmér, márc. 4.
Kelemen, január 23.
Kende, febr. 21.
Ketel (Kele), kun vezér, április 22, jun. 8.
Keve, június 20, okt. 30, november 23.
Kerény, június 4.
Klára, augusztus 12.
Kocsárd, április 5, máj. 11.
Konl, május 23.
Koppány, magyar vezér, március 30.
Kund (Kond), ősi magyar vezér neve, december 28.
Kupa, Zerind fia, július 24.
Kulthen, kun vezér neve, február 22.

Lajos, augusztus 25.
László, június 27.
Lehel, magyar vezér, márc. 5, július 31, nov. 8, dec. 11.
Levente, Árpád egyik fia, március 1, június 6, jul. 12.
Lidia, febr. 12.
Loránt, jan. 15, augusztus 10.
Lőrinc, szept. 5.
Lujza, márc. 2.
Lenke, jul. 23.

Magdolna, július 22.
Margit, február 26, június 10, július 20.
Matild, március 14.
Maria, július 22, dec. 8.
Mária, július 29.
Marton, november 10 és 11.
Maté, szeptember 21.
Mátyás, február 24.
Menyhért, január 6.
Mihály, szept. 29.
Miklós, december 6.
Mike, jan. 24, márc. 20.
Mohács, aug. 29.
Móric, szept. 22.

Nándor, május 30.

Opor, régi magyar név, okt. 3, december 20.
Ozdor, régi magyar név, június 12, december 22.
Olga, június 21.
Orbán, május 25.
Oszkár, december 1.

Ödön, november 16.

Pál, január 25.
Paula, március 22.
Péter, Pál, június 29.
Péter, aug. 1.
Piroska, január 18, nov. 28.
Pongrác, május 12.

Rachel, február 4.
Roff, hun név, szept. 30.
Réka, febr. 6, epr. 1, decemb. 9.
Róza, szeptember 3.
Rózsa, április 29, auguszt. 11, szeptemb. 4.

Sándor, márc. 18.
Sára, január 19.
Sarolta, július 5.
Sebestyén, december 30.
Sámuel, augusztus 21.
Szaboics, Előd fia, magyar vezér márc. 7, június 7, október 19, nov. 29.
Szemere, ősi magyar név, január 31.
Szörény, jan. 8.
Szende, márc. 12.
Szilárd, június 15, okt. 19.
Szilveszter, december 31.

Taksony, magyar fejedelem, március 3.
Tamas, dec. 21.
Tas, magyar vezér, febr. 23, szeptember 24.
Tarján, egyik magyar törzs neve, május 26.
Tassony, május 16.
Terézia, október 15.
Tihamér, régi magyar név, márc. 25, jun. 30, november 13.
Tiborcz, nov. 9.
Tibor, április 14.
Tivader, április 20, nov. 9.
Torda, április 2.
Törtel, kun név, május 19.
Töhhötöm (Tuhutum) magyar vezér, július 1.
Tuhutum, nov. 1.
Turgony, november 3.
Tünde, máj. 8, július 9, október 21.

Ubul, ősi magyar név, április 11, május 5, jul. 2, december 15.
Uzur, ősi magyar név, március 9, május 29.

Valéria, április 28.
Virag, szeptember 12.
Vidor, január 13.
Viola, márc. 12, dec. 19.
Vilma, október 25.
Vilmos, június 25.
Vince, január 22.
Viktor, február 11 és 26, július 28.

Zádor, november 4.
Zerind, Koppány vezér apja, október 26.
Zuárd (Zoárd), hun név, szeptember 26, november 15, december 30.
Zoltán, a Zsolt név másik alakja, július 11, febr. 15, március 8.
Zsombor, Tuhutum vezér unokája, ápr. 21, július 19.
Zsigmond, május 2.
Zsófia, május 15.
Zsolt, Árpád fia, magyar fejedelem, július 6. ápril. 10, szept. 8.
Zsongor, jan. 3, jun. 26.
Zsuzsónna, febr. 19.

Tartalomjegyzék

	Oldal
Családi krónika.	
A naptári év 12 hónapja bibliaolvasó vezér- fonallal	2—25
Csillagászati tudnivalók	26
Üjévi könyörgés	27
Mindig Jézusé	27
Sulyok István	28—29
Imádságok	30—34
Imádkozó magyarok	35
A református vallásról	35—45
Imádság háború után (vers)	45
Amit egy kis tányér és egy kehely beszél	46
Teveled az Isten (vers)	48
Gyász-képelés	49
Az Istenkereső láрма (vers)	51
A mi kincseink	52
Levél árvaházunkba (vers)	53
Krisztust szolgáló leányokat vár a kolozsvári Református Diakonissza Intézet	54
A szatmári Lánchos-templom	55
Atila királról ének	57—71
Világ Világossága (vers)	72
Az erősebb	73
Ábel számonkéréte (vers)	77
Névnapok betűsoros jegyzéke	78
Mértékek	80

M É R T É K E K.

Hosszmérték.

1 méter = 10 dm = 100 cm = 1000 mm,
1 kilométer = 10 hektóméter = 1000 méter.

Területmérték.

1 méter² = 10.000 cm² = 1.000.000 mm²
1 hektár = 100 ar = 10.000 m² (= 1.7377 kat hold)
1 kilométer² = 100 hektár = 1.000.000 m²

Ürmérték.

1 liter = 10 deciliter
1 kiloliter = 10 hektoliter = 1000 liter.

Köbmérték.

1 méter³ = 1000 dm³ 1 kg = 100 dkg = 1000 gr
1 dm³ = 1000 cm³ 1 tonna = 10 q = 1000 kg
1 cm³ = 1000 mm³

Súlymérték.

A legfontosabb régi és idegen mértékek.

Hosszmértékek.

1 becsi öl = 6 láb = 18966 méter
1 becsi láb = 12 hüvelyk = 0,361 méter
1 magyar merföld = 8,3536 kilométer
1 földrajzi merföld = 7,4204 km
1 osztrák merföld = 4,00 öl = 7,5859 km
1 tengeri merföld = 1,832. 1855 km (országokonkint vál-
1 angol yard = 1,760 yard = 1,6093 km tozó)
1 angol láb = 3 láb = 0,9144 méter
1 angol láb (foot) = 12 hüvelyk (inch) = 0,3048 méter
1 francia lieue (merföld) = 4,45,9 kilométer
1 orosz verszt = 1,500 arsin = 1,0668 kilométer
1 orosz arsin = 0,7122 méter

Területmértékek.

1 földrajzi négyzetmerföld = 55,086 km²
1 ö² = 36 láb² = 3,597 méter²
1 láb² = 144 hüvelyk² = 0,099 méter²

1 magyar hold = 1200 ö² = 0,4316 hektár = 4316 m²
1 kalaszteri hold = 1600 ö² = 0,57546 hektár = 5755 m²
1 angol négyzetmerföld = 640 acre = 2,59 kilométer²
1 acre = 4046 méter²
1 orosz négyzetverszt = 1,138 kilométer²
1 orosz deszjatijn = 1,0925 hektár

Köbmértékek és ürmértékek.

1 köbméter = 0,147 köb-öl = 31,667 köbláb
1 becsi köb-öl = 213 köbláb = 6821 köbméter
1 becsi köbláb = 1728 köbhüvelyk = 0,032 köbméter
1 magyar lece = 2 messzely = 0,707 liter
1 pint = 2 lece = 4 messzely = 1,415 liter
1 becsi akó = 40 pint = 0,536 hektoliter
1 magyar akó = 64 lece = 0,513 hektoliter
1 osztrák mérő = 61,487 liter
1 pozsonyi mérő = 62,530 liter
1 pesti mérő = 93,8 liter
1 erdélyi véka = 0,231 hektoliter
1 angol regisztrertonna = 2,83 köbméter
1 angol halfonna = 1,19 köbméter
1 angol Imperial Quarter = 8 bushel = 290,9 liter
1 angol bushel = 8 gallon = 36,35 liter
1 angol barrel = 163,5645 liter
1 amerikai bushel = 35,237 liter
1 amerikai gallon = 3,785 litr
1 orosz csetvert = 209,9 liter

Súlymértékek.

1 becsi lat = 17,60 gramm
1 becsi font = 32 becsi lat = 0,56 kg
1 becsi mázsa = 100 font = 56,046 kg
1 osztrák tonna = 1120,12 kg
1 amerikai hundredweight = 45,36 kg
1 amerikai kis tonna (short ton) = 907,18 kg
1 angol tonna = 20 hundredweight = 1016 kg
1 angol font = 16 uncia (ounce) = 0,4536 kg
1 angol quarter = 2 stone = 28 font = 12,70 kg
1 orosz pud = 40 font = 16,38 kg
1 orosz font = 409,51 gr

**BÉRES ÉS
RADVÁNYI**
KÖNYVNYOMDÁJA

ORADEA – NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 3. SZÁM

**Készít: műveket és folyóiratokat,
hivatalos-, kereskedelmi-, magán-
és reklám nyomtatványokat, fal-
ragaszokat, mulatsági meghívókat
stb. a legizlésebb kivitelben**